

Posebnosti praćenja rashoda proračunskih korisnika na primjeru DV Radost, Split

Gavranić, Mislav

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:171439>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-20**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET SPLIT**

ZAVRŠNI RAD

**POSEBNOSTI PRAĆENJA RASHODA
PRORAČUNSKIH KORISNIKA NA PRIMJERU
DV RADOST**

Mentor: mr. Ivana Perica

Student: Mislav Gavranić

Split, kolovoz 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Definicija problema	1
1.2. Cilj rada.....	1
1.3. Metode rada	2
1.4. Struktura rada	2
2. SPECIFIČNOSTI PRORAČUNSKOG PROCESA PLANIRANJA I UPRAVLJANJA.....	3
2.1. Osnovne značajke računovodstva proračuna i proračunskih korisnika u Hrvatskoj.....	3
2.2. Financijsko izvještavanje računovodstva proračuna	4
2.3. Računovodstvena osnova – primjena modificiranog načela.....	6
2.4. Proračunski procesi.....	6
2.5. Proračun i proračunsko planiranje	7
2.5.1. Planiranje u proračunu i obveza izrade proračuna	8
2.5.2. Metodologija izrade proračuna	9
3. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE RASHODA POSLOVANJA	10
3.1. Priznavanje pozicije rashoda u računovodstvu proračuna	12
3.2. Rashodi poslovanja.....	13
3.3. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine.....	14
3.4. Kontinuirani rashodi budućeg razdoblja	15
3.5. Specifičnosti rashoda kod predškolskog obrazovanja i odgoja.....	15
4. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE RASHODA NA PRIMJERU DJEČJEG VRTIĆA „RADOST“	17
4.1. Osnivanje i djelatnost dječjeg vrtića „Radost“	17
4.2. Ustrojstvo i organizacijska struktura dječjeg vrtića.....	18
4.3. Rashodi dječjeg vrtića „Radost“	22

4.3.1. Financijski plan rashoda Dječjeg vrtića „Radost“	25
4.3.2. Troškovi osoblja.....	27
4.3.3. Troškovi dnevnica i službenih putovanja djelatnika.....	31
4.3.4. Troškovi potrošnog i uredskog materijala te ostali troškovi.....	32
4.3.5. Režijski troškovi	34
4.3.6. Ostali rashodi poslovanja.....	36
4.3.7. Izdaci za dječje izlete	38
4.3.8. Reprzentacija, članarine i ostale pristojbe.....	39
4.3.9. Rashodi od bolovanja djece u 2016. godini	40
5. ZAKLJUČAK.....	41
LITERATURA	43
POPIS SLIKA.....	45
POPIS TABLICA	46
POPIS GRAFIKONA	47
SAŽETAK.....	48
SUMMARY	48

1. UVOD

Rashodi su, uz prihode, osnovna stavka u računovodstvu i računovodstvenom praćenju svake pravne osobe, a obuhvaćaju brojne aktivnosti, poput knjiženja, računovodstvene analize i kontrole, te je potrebno prihodovnu i rashodovnu stranu imati u ravnoteži. Financijski izvještaji osnova su i temelj za računovodstveno praćenje rashoda, koji se nazivaju i elementom mjerenja uspješnosti poduzeća, a svako poduzeće/ustanova nastoji minimalizirati rashode svog poslovanja. Dječji vrtić kao proračunski korisnik ima samo rashode poslovanja i rashode za nabavu nefinancijske imovine, a sve svoje poslove vezane uz predškolski odgoj, obrazovanje i skrb o djeci obavlja kao javnu službu.

1.1. Definicija problema

U smislu potrebe za smanjenjem izdataka, potrebno je redovito i detaljno voditi izdatke dječjeg vrtića, kako bi se ostvarili pozitivni rezultati poslovanja, te smanjila nepotrebna davanja i troškovi. Dječji vrtić kao proračunski korisnik posluje u pravnom prometu kao i bilo koja druga ustanova, te je kao takav dužan redovito davati izvješća o svom radu i poslovanju, te voditi financijske i druge planove i projekcije svog proračuna za buduće razdoblje. Problem istraživanja je utvrditi obilježja računovodstvenog praćenja rashoda poslovanja proračunskih korisnika. Za potrebe izrade ovoga rada, odabran je Dječji vrtić „Radost“ iz Splita, čije će se poslovanje promatrati i analizirati u nastavku rada.

1.2. Cilj rada

Cilj rada je definirati rashode kao troškove poslovanja i prikazati njihove osnovne odrednice, te pojasniti ulogu samog računovodstva u poslovanju pravne osobe i klasificirati rashode i rashodovna načela prema određenim kriterijima. Prema tome, cilj rada je na praktičnom primjeru proračunskog korisnika prikazati računovodstveno praćenje rashoda, te analizirati poslovanje Dječjeg vrtića „Radost“ kroz odabrane godine i pomnije promotriti rashode poslovanja i na temelju dobivenih rezultata zaključiti u kojem bi smjeru Dječji vrtić trebao ići. Potrebno je izvršiti računovodstveno praćenje rashoda te analizirati sve stavke rashodovne strane bilance.

1.3. Metode rada

Rad će biti pisan pomoću metoda analize i sinteze, kompilacije i studije slučaja. metodom sinteze znanstveno istraživanje će se objasniti putem jednostavnih sudova u složenije, prema zakonitostima logike, a metoda analize poslužiti će u empirijskom dijelu rada, te će se koristiti za raščlanjivanje pojedinih rashodovnih skupina Dječjeg vrtića „Radost“, a u konačnici će se rezultati dobiveni analizom prikazati pomoću grafikona i tablica. Metoda kompilacije koristit će se pri preuzimanju tuđih spoznaja, zaključaka i stavova, te će se upotrebljavati i u kombinaciji s drugim metodama u radu.

1.4. Struktura rada

Rad se sastoji od pet poglavlja. Prvo poglavlje je uvod u rad, u kojem će se ukratko pojasniti definicija problema i cilj izrade rada, prikazati osnovne metode koje će biti korištene pri izradi rada, te sadržaj i struktura samog rada. U drugom poglavlju promatra se uloga računovodstva u poslovanju poduzeća, odnosno ustanove, te se prikazuje tradicionalni koncept računovodstva i računovodstvena načela. Treće poglavlje definira pojam rashoda i ulogu rashoda u poslovanju, te se donosi struktura rashoda i njihova klasifikacija. Četvrto poglavlje je empirijski dio rada, u kojem se obrađuje računovodstveno praćenje rashoda na primjeru Dječjeg vrtića „Radost“. U okviru ovoga poglavlja donosi se pregled i osnovni podaci i činjenice o odabranom dječjem vrtiću, osnivanju i organizacijskoj strukturi, te se analiziraju rashodi u razdoblju od 2014.-2016. godine. Peto poglavlje je zaključak rada, u kojem se iznose zaključci provedene analize.

2. SPECIFIČNOSTI PRORAČUNSKOG PROCESA PLANIRANJA I UPRAVLJANJA

Računovodstvo je jezik koji prenosi računovodstvene informacije putem financijskih izvještaja.¹ Postoje različiti računovodstveni sustavi, svaki sa svojim specifičnostima i obilježjima. Jedan od njih je računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika.

2.1. Osnovne značajke računovodstva proračuna i proračunskih korisnika u Hrvatskoj

Računovodstvo proračuna temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, a knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnoj, istinitoj, urednoj i prethodno kontroliranoj knjigovodstvenoj dokumentaciji. Shodno tome, sastavljanju godišnjih financijskih izvještaja za proračunsku godinu prethodi knjigovodstveno evidentiranje svih poslovnih događaja koji se na nju odnose, sve isporuke, obavljene usluge i izvedeni radovi u toj proračunskoj godini.²

Kada se planira proračun, on svake godine predstavlja izazov za sve njegove korisnike, koji u početku podrazumijeva inicijalne aktivnosti na višim proračunskim razinama, a nakon toga, lokalni (regionalni) i državni proračun moraju se donijeti u rokovima koji su za to propisani. Uz to, posebno je potrebno upozoriti na zahtjev koji se postavlja pred lokalne i regionalne jedinice u vezi s transparentnosti njihova rada te potrebe izrade i objave vodiča za građane.³

Proračunsko računovodstvo ima tzv. dvojni karakter računovodstva kojemu je nužno posljedica i postojanje dvojnog izvještajnog sustava, primarno osigurava podatke i informacije o izvršenju proračuna za fiskalnu godinu, pri čemu od zakonske regulative ovisi koje dodatne informacije se predočavaju o učincima tog izvršenja na resurse i obveze.⁴

Sve poslovne knjige i knjigovodstvene isprave, obrada podataka, sadržaj računskog plana, priznavanje prihoda i rashoda, procjena bilančnih pozicija, revalorizacija, financijsko

¹ Anthony, R. (1993) Osnove računovodstva, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str. 1.

² Nikić, J. (2015) Utvrđivanje rezultata i obvezna korekcija u proračunskom računovodstvu, Riznica 1/2015, str. 25.

³ Jakir-Bajo, I. (2013) Planiranje u sustavu proračuna za razdoblje 2014.-2016., Prilog časopisu Računovodstvo, revizija i financije, br. 9., str. 3.

⁴ Katić, B., Vidović, J. (2012) Nedostaci primjene proračunskog računovodstva u zdravstvenim ustanovama – primjer Opće bolnice Zadar, Ekonomska misao i praksa, God. 21., Br. 2., str. 779.

izvještavanje i druga područja, uređuju se proračunskim računovodstvom. Proračunsko računovodstvo vodi se po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana, te ga primjenjuju proračuni i proračunski korisnici, a ministar financija propisuje kriterije za utvrđivanje obveze primjene proračunskog računovodstva za izvanproračunske korisnike.⁵

Korisnicima državnog proračuna smatraju se sva državna tijela i ustanove, vijeća manjinske samouprave, proračunski fondovi i mjesna samouprava čiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proračunu. Na osnovi uputa za izradu prijedloga proračuna, proračunski korisnici državnog proračuna izrađuju prijedlog financijskog plana, koji sadrži prihode i primitke iskazane po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama, te obrazloženje prijedloga financijskog plana.⁶

Proračunski korisnici su institucije koje je osnovala država i koje se većim dijelom financiraju iz državnog proračuna, zbog toga su njihovi proračunski prihodi i rashodi sastavni dio državnog proračuna, a popis korisnika državnog proračuna svake se godine prije procesa pripreme proračuna za iduću godinu objavljuje u Narodnim novinama.⁷

2.2. Financijsko izvještavanje računovodstva proračuna

Kako bi se što jednostavnije i ispravnije izvještavalo o financijskom računovodstvu proračuna, donijet je Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, koji propisuje prava i obveze, te oblike i sadržaj financijskih izvještaja, kao i razdoblja za koja se moraju izvještavati.

Odredbe Pravilnika odnose se na državni proračun, proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna te proračunske i izvanproračunske korisnike proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave definirane Zakonom o proračunu i utvrđene Registrom proračunskih i izvanproračunskih korisnika donesenim u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika

⁵ Narodne novine (2015) Zakon o proračunu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 15., čl. 97.-99.

⁶ Zakon o proračunu, op.cit., čl. 28.

⁷ Ott, K. (2009) Proračunski vodič za građane, Zagreb, Institut za javne financije, str. 14.

proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika.⁸

Svrha zbog koje se redovito mora voditi financijsko izvještavanje proračunskog računovodstva je davanje informacija o financijama i uspješnosti poslovanja, te ispunjavanja određenih ciljeva koji su unaprijed postavljeni u proračunu, od strane proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Prema Pravilniku, određeno je kako se financijski izvještaji trebaju sastavljati za razdoblja od tri mjeseca, počevši od 1. siječnja pa do 30. rujna, te se vode i za proračunsku godinu za svih 12 mjeseci. Financijske izvještaje potrebno je čuvati do predaje istih za isto razdoblje naredne godine, a godišnji financijski izvještaji moraju se čuvati trajno.

Financijski izvještaji državnog proračuna za proračunsku godinu sastoje se od: Bilance, Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Izvještaja o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaja o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza i Bilješki, a za razdoblja od 1. siječnja do 31. ožujka, od 1. siječnja do 30. lipnja i od 1. siječnja do 30. rujna: Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima i Bilješki. Financijski izvještaji se sastavljaju na sljedećim obrascima:

- Bilanca na Obrascu: BIL,
- Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima na Obrascu: PR-RAS,
- Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji na Obrascu: RAS-funkcijski,
- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza na Obrascu: P-VRIO,
- Izvještaj o obvezama na Obrascu: OBVEZE.⁹

⁸ Narodne novine (2017) Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 28., čl. 2.

⁹ Narodne novine (2017) Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, op.cit., čl. 5-7.

2.3. Računovodstvena osnova – primjena modificiranog načela

Primjena modificiranog računovodstvenog načela znači da se prihodi priznaju na temelju priljeva novčanih sredstava u izvještajnom razdoblju, a rashodi na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju. Međutim, postoje situacije kada je potrebno odstupiti od postavljenih načela, a one su uobičajeno dane uputama Ministarstva financija, te su sastavni dio okružnice o predaji i konsolidaciji financijskih izvještaja proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca.¹⁰

Modificirano računovodstveno načelo nastanka događaja znači da se:

- ne iskazuje rashod amortizacije nefinancijske dugotrajne imovine,
- ne iskazuju prihodi i rashodi uslijed promjena vrijednosti nefinancijske imovine,
- prihodi priznaju u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti,
- rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju,
- rashodi za utrošak kratkotrajne nefinancijske imovine priznaju se u trenutku nabave i u visini njene nabavne vrijednosti. Iznimno, u djelatnosti zdravstva te u obavljanju vlastite trgovačke i proizvođačke djelatnosti rashodi za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu iskazuju se u trenutku stvarnog utroška odnosno prodaje,
- za donacije nefinancijske imovine iskazuju se prihodi i rashodi.¹¹

2.4. Proračunski procesi

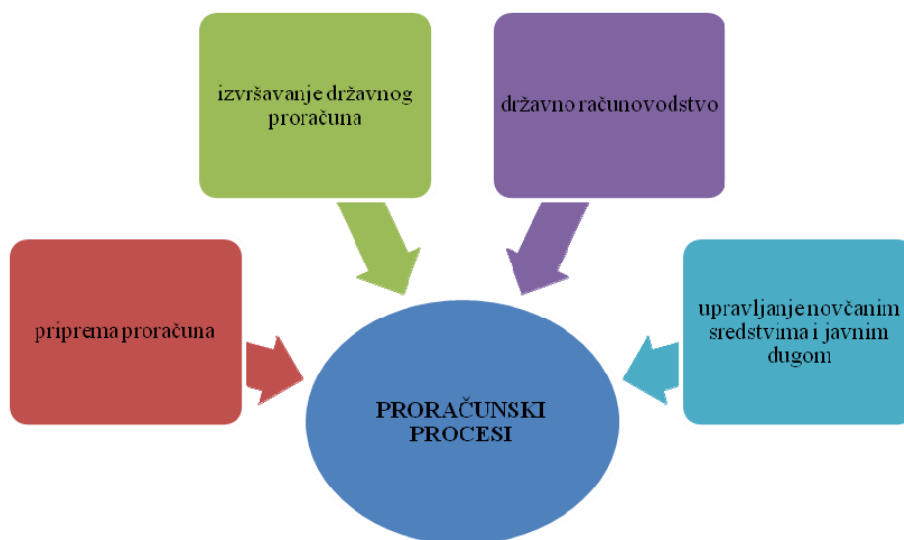
Proračunski proces je sustav glavnih pravila, formalnih i neformalnih, koja omogućuju izvršnoj vlasti donošenje odluka u vezi s pripremom proračuna, njegovim predlaganjem i prihvaćanjem u predstavničkom tijelu, te na posljetku, s provedbom proračuna. Proračunski proces ima ključnu ulogu u pružanju dobara i usluga te kao sredstvo za određivanje koje će se državne usluge pružiti i kako će biti financirane. Također može pomoći da se utvrdi način

¹⁰ Jakir Bajo, I. (2015) Godišnji financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2014. godinu, Riznica, časopis za računovodstvo, reviziju, financije i pravo u sustavu proračuna u neprofitnom sektoru, br. 1/2015., str. 7.

¹¹Narodne novine (2016) Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 87., čl. 20.

pružanja usluga, a svaka država ima metode za donošenje takvog izbora, unatoč tome što se stupanj formalnosti razlikuje. Najvažnija svrha proračunskog procesa je uravnoteženje sredstava i planiranih izdataka, jer ako tog uravnoteženja nema, može doći ili do proračunske neravnoteže ili do nekontrolirano visokog deficita, koji nije rezultat potrošnje za stvarne potrebe, nego odraz nedostatka discipline. Drugim riječima, proračunski proces ima izravan učinak na kvalitetu odlučivanja te na same demokratske procese.¹²

Glavni sudionici proračunskih procesa su Hrvatski sabor, kao predstavnik zakonodavne vlasti, Vlada, kao izvršna vlast, Ministarstvo financija, te ostali korisnici državnog proračuna, kao i narod. Slika 1 prikazat će proračunske procese.

Slika 1: Proračunski procesi

Izvor: Izrada autora prema Zakonu o proračunu, NN 15/15, čl. 3.

2.5. Proračun i proračunsko planiranje

Svi prihodi i primici, te rashodi i izdaci za jednu obračunsku godinu se procjenjuju aktom koji se naziva državni proračun. U Hrvatskoj je donošenje državnog proračuna jedan od najvažnijih financijskih, ali i političkih događaja u godini. Ministar financija i njegov najuži tim suradnika ulažu velik napor u informiranje javnosti o proračunu kako bi svi građani bili

¹² Bratić, V. (2011) Politika proračuna i proračunskog procesa: primjer Hrvatske, Anali Hrvatskog politološkog društva: časopis za politologiju, Vol. 7. No. 1, str. 125.

upoznati s njegovim ciljevima, ali i o tome s koliko novca država raspolaže. Državni proračun donosi Hrvatski sabor, a postoje tri glavne proračunske funkcije:

- prikazuje najvažnije ciljeve države u fiskalnoj godini,
- služi kao instrument kojim država utječe na ekonomsko stanje zemlje,
- služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava.¹³

Izrada državnog proračuna temelji se na procjeni gospodarskog stanja i razvoja, te makroekonomskih pokazatelja određenih propisima i drugim aktima Hrvatskog sabora, Vlade i ministra financija u skladu sa svojim djelokrugom i nadležnostima.¹⁴

2.5.1. Planiranje u proračunu i obveza izrade proračuna

Sektor za pripremu proračuna države i financiranje jedinica lokalne i područne samouprave u okviru svoje djelatnosti:

- obavlja poslove vezane za planiranje, izradu i donošenje proračuna države i konsolidiranog proračuna države te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- radi na unaprjeđenju sustava upravljanja javnim financijama,
- prati i analizira prihode i primitke te rashode i izdatke po područjima javne potrošnje koja se financira iz državnog proračuna,
- obavlja poslove pripreme, izrade i praćenja proračuna po programima,
- sudjeluje u izradi prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa kojima se propisuju prava i utvrđuju obveze za državni proračun,
- obavlja i druge poslove koje odredi ministar i glavni državni rizničar.¹⁵

Proračun se planira i izrađuje za razdoblje od jedne proračunske godine, dakle od 1. siječnja do 31. prosinca, te se prihodi i primici koji su uplaćeni u proračun do kraja tekuće godine prihod proračuna tekuće godine, ali također u proračunu se moraju planirati i sredstva za pokriće preuzetih obveza iz prethodnih godina, kao i sredstva za obveze koje nastanu u tekućoj fiskalnoj godini. To znači da proračun mora biti uravnotežen, te da ukupni primici i prihodi moraju pokrivati ukupne rashode i izdatke.

¹³ Ministarstvo financija: Proračun, [Internet], raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/hr/proracun> [27.05.2017.]

¹⁴ Narodne novine (201) Zakon o proračunu, op.cit., čl. 22.

¹⁵ Ministarstvo financija: Priprema proračuna, [Internet] raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/hr/priprema-proracuna> [28.05.2017.]

2.5.2. Metodologija izrade proračuna

Metodologija izrade proračuna propisana je Zakonom o proračunu i podzakonskim aktima: Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama i Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Skreće se pažnja da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje nemaju proračunskih korisnika u svojoj nadležnosti, nemaju bitnih metodoloških promjena u izradi proračuna u odnosu na prethodnu godinu, a značajnije promjene u metodologiji, relevantne su za proračune onih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje imaju proračunske korisnike.¹⁶

Prijedlog financijskog plana proračunskog korisnika, odnosno metodologija izrade proračuna, sastoji se od:

- a. procjene prihoda i primitaka – prihodi se unose u SAP sustav državne riznice na razini odjeljka računskog plana (četvrta razina računskog plana), no zbog povezivanja prihoda i primitaka s izvorima financiranja i kasnijeg praćenja potrošnje po izvorima, proračunski korisnici državnog proračuna planiraju pojedine prihode i primitke na razini osnovnog računa računskog plana. Za planiranje prihoda i primitaka proračunskih korisnika treće razine, koji su izuzeti od uplate vlastitih prihoda i namjenskih prihoda i primitaka u proračun, te čiji se prihodi i primici, rashodi i izdaci u državnom proračunu iskazuju evidencijskih, pripremaju se posebne tablice,
- b. plana rashoda i izdataka – proračunski korisnici dužni su ga izraditi po izvorima financiranja, a visina financijskog plana po razdjelima organizacijske klasifikacije obuhvaća: visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa i aktivnosti, te visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa i aktivnosti. Rashodi se unose u SAP BW-SEM sustav državne riznice na razini odjeljka računskog plana, dok se Državni proračun RH usvaja na razini podskupine na kojoj će biti postavljene kontrole izvršavanja,
- c. obrazloženja prijedloga financijskog plana – sastoji se od uvodnog dijela, obrazloženja programa te procjene i ishodišta potrebnih sredstava za najznačajnije aktivnosti/projekte.¹⁷

¹⁶ Ministarstvo financija, Državna riznica: Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2016.-2018. godine, [Internet] raspoloživo na: http://tim4pin.hr/wordpress_9/wp-content/uploads/2015/08/Upute-za-izradu-proracuna-JLPRS-2016.-2018..pdf [28.05.2017.]

¹⁷ Ministarstvo financija, Državna riznica: Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2017.-2019. godine, [Internet] raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/adminmax/docs/Upute%20za%20izradu%20DPRH%202017%20-2019.pdf> [28.05.2017.]

3. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE RASHODA POSLOVANJA

Rashodi su jedna od osnovnih stavki u računovodstvu, a s obzirom da računovodstvo obuhvaća niz ekonomskih aktivnosti, poput planiranja, knjiženja, računovodstvene kontrole, analize itd., potrebno je imati točan uvid u sve primitke i izdatke, prihode i rashode poduzeća ili organizacije, kako bi se informacije pravilno obradile i dovele do željenih rezultata.

Rashodima se smatra svako smanjenje ekonomske koristi kroz promatrano obračunsko razdoblje i služe kako bi se mjerila uspješnost poslovanja subjekata, a u konačnici dovode do smanjenja glavnice. Rashodima se ne smatraju smanjenja sredstava ili povećanja obveza koja su izravno povezana s raspodjelom glavnice. Iz navedene definicije proizlazi da sva smanjenja sredstava i povećanje obveza nemaju obilježje rashoda, nego to obilježje imaju samo ona smanjenja sredstava ili povećanje obveza kojih je posljedica smanjenje ekonomske koristi.¹⁸

Rashodi su troškovi sadržani u prodanim proizvodima i uslugama, a primjeri uključuju troškove plaća namještenika, najamnine, usluge i postupno trošenje (amortizaciju) imovina kao što su zgrade, automobili i uredska oprema, a svi su ti troškovi potrebni za privlačenje i služenje kupcima i ostvarivanje prihoda. Također, rashod često uzrokuje i smanjenje vlasničkog kapitala, a promjene koje se odnose na računovodstvenu ravnotežu mogu biti:

- smanjenje imovine i
- povećanje obveza.¹⁹

U sustavu dvojnog knjigovodstva, rashodi se iskazuju istodobno s iskazivanjem smanjenja sredstava ili povećanjem obveza, čega je posljedica smanjenje ekonomske koristi, a posljedica toga je pak smanjenje glavnice, odnosno kapitala. Upravo dvostrano iskazivanje u sustavu dvojnog knjigovodstva za svaki poslovni događaj koji smanjuje imovinu ili povećava obveze zahtijeva odgovor na pitanje ima li smanjenje imovine i povećanje obveza kao posljedicu nastanak rashoda.²⁰

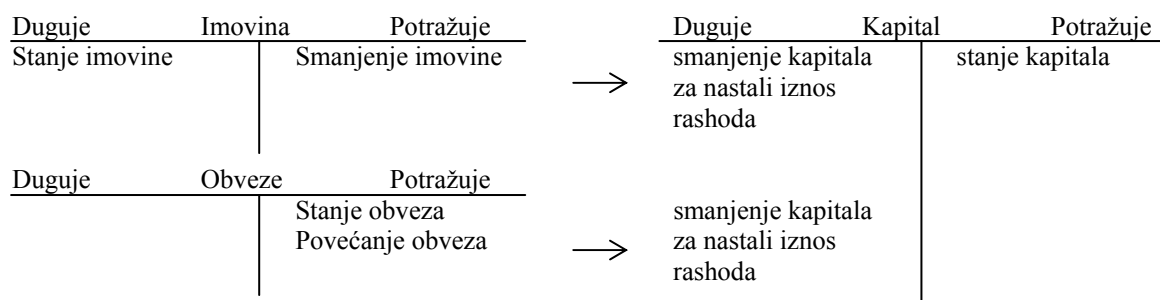
Prema već navedenim definicijama rashoda, u sustavu dvojnog knjigovodstva evidentiranje nastalih rashoda i smanjenje kapitala prikazuje se na sljedeći način:²¹

¹⁸ Gulin, D. i sur. (2003) Računovodstvo, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb, str. 361.

¹⁹ Meigs, R., Meigs, W. (1993) Računovodstvo: temelj poslovnog odlučivanja, Mate d.o.o., Zagreb, str. 108.

²⁰ Gulin, D. i sur., op.cit., str. 361.

²¹ Ibid., 362.

Slika 2: Prikaz evidentiranja nastalih rashoda u sustavu dvojnog knjigovodstva

Izvor: Gulin, D. i sur. (2003) Računovodstvo, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb, str. 361.

Slika 2 prikazuje evidentiranje nastalih rashoda u sustavu dvojnog knjigovodstva. Rashodi se uvijek knjiže na dugovnoj strani jer umanjuju vlastiti kapital poduzeća i evidentiraju se u razredu 3. Rashodi za utrošak kratkotrajne imovine priznaju se u trenutku nabave u visini njene nabavne vrijednosti, a obveze za rashode poslovanja podrazumijevaju obveze poput izdavanja za zaposlene, materijalnih i financijskih rashoda, subvencija, naknada građanima i kućanstvima, naknada šteta i kapitalne pomoći itd.

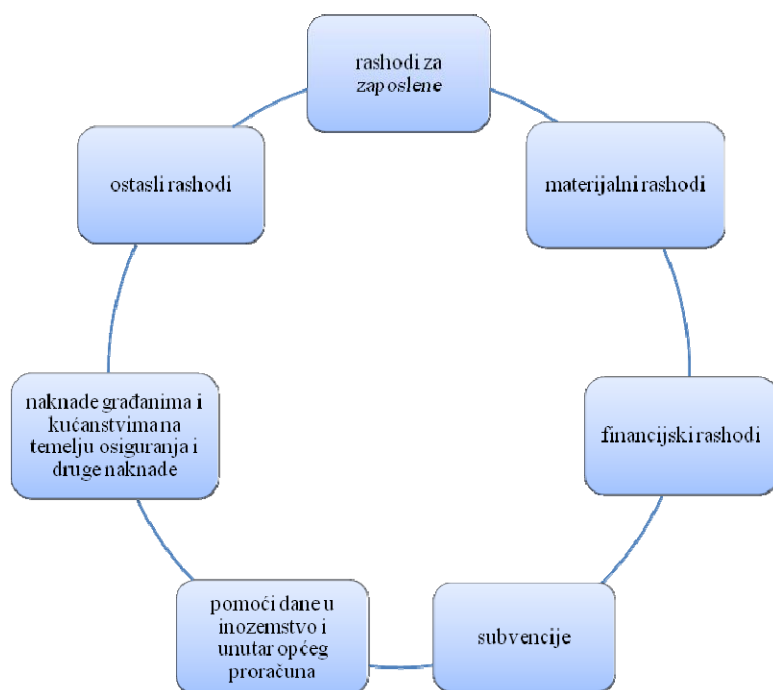
Postoji značajna veza između prihoda i rashoda, jer rashodi nastaju zbog ostvarenja prihoda. Kada se promatra neto dobit, prihode se sučeljava sa svim rashodima u promatranom razdoblju, odnosno u razdoblju proizvodnje prihoda, a taj koncept naziva se načelo uzročnosti. Također, rashodi i novčani izdaci nisu isto, jer se novčani izdaci za rashode mogu dogoditi prije, poslije ili u istom vremenskom razdoblju kad rashod pomaže ostvariti prihod. Kod odlučivanja „kada evidentirati rashod“ kritično je pitanje „U kojemu će razdoblju taj rashod pomoći ostvariti prihod“, a ne „Kada će se dogoditi novčani izdatak“.²²

Za rashode se kaže da su to smanjenja ekonomske koristi u promatranom obračunskom razdoblju, a obuhvaćaju odljev imovine i stvaranje obveza poduzeću, čime se u konačnici smanjuje i glavnica, te dobit poduzeća. U strukturi rashoda postoji više podjela, no osnovna podjela rashoda je na redovne i izvanredne rashode, pri čemu redovni rashodi mogu biti poslovni i financijski rashodi.

²² Meigs, R., Meigs, W., op.cit., str. 108.

3.1. Priznavanje pozicije rashoda u računovodstvu proračuna

Stalni rashodi razmjerno su uključeni u rashode poslovanja, prema broju mjeseci u razdoblju za koje se sastavljaju izvještaji, a rashodi koji se promatraju i koji nastaju u kontinuitetu, obračunavaju se za kalendarska razdoblja tijekom proračunske godine, te uključuju rashode za zaposlene, komunalne usluge, opskrbu energentima, telekomunikacijske usluge, najamnine i zakupnine, naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, te se ubrajaju u rashode razmjerno broju mjeseci u razdoblju za koje se izvještaji sastavljaju. Takvi rashodi ne uključuju se u tekuće izvještajno razdoblje, nego se iskazuju kao aktivna vremenska razgraničenja – rashodi budućeg razdoblja.²³

Slika 3: Klasifikacija rashoda poslovanja

Izvor: Izrada autora prema Narodne novine (2016) Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 87., čl. 47.

Slika 3 prikazuje klasifikaciju rashoda poslovanja. Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi u obliku smanjenja imovine ili povećanja obveza. Rashodi se temeljno klasificiraju na rashode poslovanja i rashode za nabavu nefinancijske imovine. Rashodi poslovanja

²³ Glavota, M. (2015) Rashodi koji kontinuirano nastaju u proračunskom računovodstvu, RRIF, br. 1/2015., str. 181.

klasificiraju se na rashode za zaposlene, materijalne rashode, financijske rashode, subvencije, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, naknade i ostale rashode. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine klasificiraju se po vrstama nabavljene nefinancijske imovine. Izdaci su odljevi novca i novčanih ekvivalenata po svim osnovama.²⁴

Rashodi koji nastaju kontinuirano obračunavaju se za kalendarska razdoblja tijekom proračunske godine, uglavnom jednom mjesečno, a rashodi su sljedeći:

- rashodi za zaposlene,
- komunalne usluge,
- opskrba energentima,
- telekomunikacijske usluge,
- najamnine i zakupnine,
- naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela,
- naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i
- druge naknade i slično.²⁵

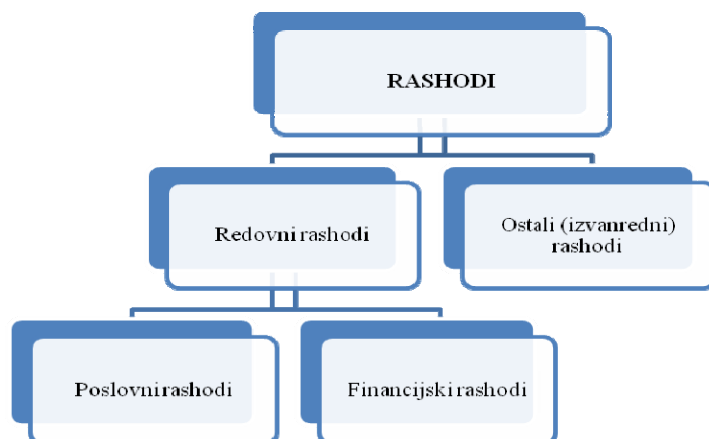
3.2. Rashodi poslovanja

S obzirom da su rashodi smanjenja ekonomske koristi, oni mogu biti redovni te ostali, izvanredni rashodi, a redovni rashodi dijele se još na poslovne i financijske rashode. Poslovni rashodi su oni rashodi do kojih dolazi tijekom redovitih aktivnosti, te su tržišno priznati i nastaju kao rezultat ulaganja tijekom promatranog obračunskog razdoblja, a sve s ciljem ostvarenja ekonomske koristi, dok su financijski rashodi uglavnom rashodi od kamata, negativne tečajne razlike, te prikazuju u kojoj mjeri se koriste tuđi izvori financiranja.

Slika 3 prikazuje strukturu rashoda.

²⁴ Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, čl. 20.

²⁵ Glavota, M. (2015) Rashodi koji kontinuirano nastaju u proračunskom računovodstvu, RRiF, 1/2015, str. 181.

Slika 4. Struktura rashoda

Izvor: Tušek, B. (2015) Računovodstveno praćenje rashoda, prihoda i utvrđivanje rezultata poslovanja, [Internet], raspoloživo na: <http://web.efzg.hr/dok/RAC/btusek/rac/13.%20RA%C4%8CUNOVODSTVENO%20PRA%C4%86ENJE%20RASHODA.%20PRIHODA%20I%20REZULTATA%20POSLOVANJA.pdf> [25.03.2017.]

3.3. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine jesu ulaganja nastala u postupku stjecanja nefinancijske imovine i klasificiraju se prema njezinim pojavnim oblicima i priznaju se u trenutku nabave, te evidentiraju na sljedeći način: nabava nefinancijske imovine evidentira se odobrenjem odgovarajućeg računa obveza za nabavu nefinancijske imovine u skupini 24 i zaduženjem odgovarajućeg računa rashoda za nabavu nefinancijske imovine u razredu 4. Istovremeno s evidencijom obveze i rashoda evidentira se nabavljena imovina zaduženjem odgovarajućeg računa nefinancijske imovine u razredu 0 i odobrenjem odgovarajućeg računa vlastitih izvora u skupini 91. Plaćanje se evidentira odobrenjem računa novčanih sredstava u skupini 11 i zaduženjem odgovarajućeg računa obveza za nabavu nefinancijske imovine u skupini 24.²⁶

²⁶ Narodne novine (2016) Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu, op.cit., čl. 57.

3.4. Kontinuirani rashodi budućeg razdoblja

U pravilu, proračuni i proračunski korisnici rashode koji nastanu u kontinuitetu i koji se obračunavaju za kalendarsko razdoblje od jedne godine, uglavnom su evidentirali na računima u odjeljku 1911 – Plaćeni rashodi budućeg razdoblja, ali prema novom Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, oni su sada dio podskupine 193 – Kontinuirani rashodi budućeg razdoblja.

Prema knjigovodstvenom načelu nastanka događaja iskazuju se imovina i obveze, te vlastiti izvori proračunskih korisnika, uz primjenu metode povijesnog troška. Imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti) odnosno, po procijenjenoj vrijednosti. Trošak nabave (nabavnu vrijednost) nefinancijske imovine čini kupovna cijena uvećana za carine, nepovratne poreze, troškove prijevoza i sve druge troškove koji se mogu izravno dodati troškovima nabave i osposobljavanja za početak upotrebe, a dugotrajna imovina se, i nakon što je u cijelosti otpisana, zadržava u evidenciji i iskazuje u bilanci do trenutka prodaje, darovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.²⁷

Evidentiranje kontinuiranih rashoda obvezno je za sve korisnike kojima financijskim planom nije predviđeno uključivanje trinaest mjesečnih rashoda u jednoj proračunskoj godini, a to je slučaj uglavnom kod većine proračunskih korisnika državnog proračuna. Međutim, kada proračun i njegovi proračunski korisnici proračunom, odnosno financijskim planom predvide trinaest istovrsnih mjesečnih rashoda u jednoj proračunskoj godini, tada se ova odredba ne primjenjuje. Preporuka je da se trinaesti rashodi koji nastaju kontinuirano, ako je to moguće, malo po malo svake godine uključuju u proračun i financijski plan proračunskih korisnika, kako bi se izjednačila razdoblja plana i izvještavanja.²⁸

3.5. Specifičnosti rashoda kod predškolskog obrazovanja i odgoja

Ovisno o tome je li dječji vrtić proračunski korisnik državnog, županijskog, gradskog ili općinskog proračuna, planiranje rashoda i prihoda, uz propisanu proceduru obavlja se u skladu s uputama koje je dobio od nadležnog proračuna, jer Zakon o proračunu propisuje obvezu sastavljanja proračuna, s kojim se procjenjuju njeni prihodi i primici te utvrđuju njeni

²⁷ Ibid., čl. 17.-19.

²⁸ Milić, A. (2015) Kontinuirani rashodi prema novom Pravilniku o računovodstvu u Računskom planu, Riznica 6/2015, str. 9.

rashodi i izdaci za jednu godinu. Proračun se sastoji i od posebnog dijela, u koji su uključeni rashodi i izdaci proračunskih korisnika raspoređeni u programe.²⁹

Potrebno je naglasiti kako nije svaki dječji vrtić ustanova, te tako nije niti obveznik primjene proračunskog računovodstva, jer se ono primjenjuje samo na ustanove, a ostali vrtići koji su osnovani na druge načine, primjenjuju poduzetničko ili neprofitno računovodstvo, ovisno o načinu osnivanja.

Specifičnosti rashoda kod predškolskog obrazovanja i odgoja ogledaju se u rashodima za zaposlene u ustanovama predškolskog odgoja, naknadama za rad upravnog vijeća, a sredstva se doznačavaju prema zahtjevu vrtića, odnosno putem interne pisane procedure. Uz to, postoje i materijalni rashodi, koji se sastoje od rashoda za službena putovanja, troškova prijevoza na posao i s posla, stručnog usavršavanja osoblja, materijala i sirovina, režijskih troškova, itd.

²⁹ Dremel, N. (2014) Dječji vrtići, Računovodstvo, revizija i financije, br. 11/2014., str. 73.

4. RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE RASHODA NA PRIMJERU DJEČJEG VRTIĆA „RADOST“

Praktični dio rada promotriti će se na primjeru dječjeg vrtića „Radost“ iz Splita, te će se u nastavku rada prvo prikazati osnovni podaci o vrtiću kao proračunskom korisniku i njegove djelatnosti i ustrojstvo, a u drugom dijelu poglavlja obraditi će se rashodi vrtića.

4.1. Osnivanje i djelatnost dječjeg vrtića „Radost“

Dječji vrtić „Radost“ ima dugogodišnju povijest, a osnivač vrtića je Grad Split, kao jedini osnivač i vlasnik, odlukom o osnivanju od 11. lipnja 1991. godine. Prava i dužnosti osnivača vlasnika vrtića obavlja Grad Split, na temelju rješenja Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske. U okviru svoje djelatnosti, dječji vrtić „Radost“ ostvaruje:

- redovite programe njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi, koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima,
- programe za djecu rane i predškolske dobi s teškoćama u razvoju,
- programe za darovitu djecu rane i predškolske dobi,
- programe na jeziku i pismu nacionalnih manjina,
- programe predškole,
- programe učenja stranih jezika i druge programe umjetničkog, kulturnog, vjerskog i sportskog sadržaja.³⁰

Ciljevi programa vrtića „Radost“ jesu:

- a. osigurati maksimalnu sigurnost djece tijekom boravka u vrtiću putem:
 - stvaranja uvjeta za sigurnost djece (materijalno-organizacijski procesi rada i educiranost odgojiteljica),
 - pravovremeno reagiranje svih djelatnika na situacije koje su opasne za sigurnost djece,
 - prevenciju mogućih opasnih situacija putem informiranja i razvijanja svijesti kod roditelja, djelatnika vrtića i djece o ponašanjima kojima se sprječava ugrožavanje sigurnosti djece,

³⁰ Statut dječjeg vrtića „Radost“, Split, 2014., čl. 3., 14.

- otkrivanje mogućih izvora opasnosti i osiguravanje zajedničkog djelovanja u cilju njihovog uklanjanja;
- b. senzibilizirati cjelokupnu javnost (roditelje, gradske kotare, Službu za prosvjetu i tehničku kulturu Grada Splita) za postojeće probleme i mogućnosti njihovog rješavanja.³¹

4.2. Ustrojstvo i organizacijska struktura dječjeg vrtića

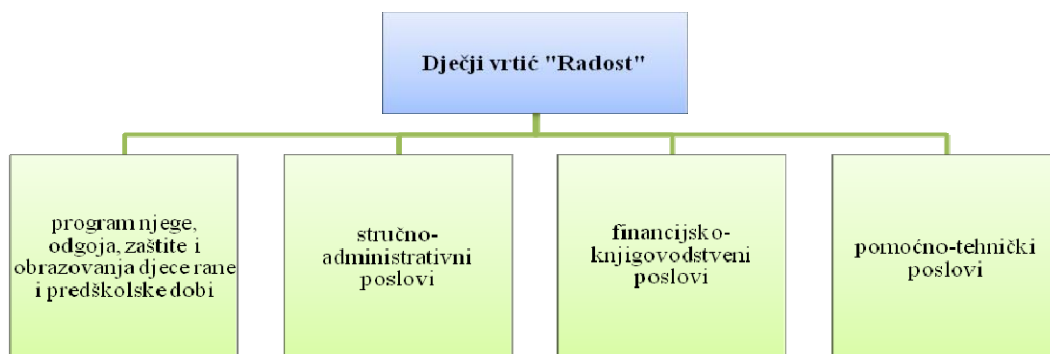
Dječji vrtić „Radost“ iz Splita, osnovan je kao predškolska organizacija, odnosno ustanova, koja obuhvaća u svom djelokrugu 19 vrtića i 73 odgojne skupine redovitih programa za djecu, a kroz godine nastoji stvoriti uvjete za cjeloviti razvoj svakog djeteta, pri čemu se poštuju njihove razvojne mogućnosti. Rad ovog vrtića temelji se na poštivanju potreba i prava svih polaznika i njihovih obitelji, čime se razvija pozitivno radno okruženje kojim se pridonosi ne samo razvoju vrtića i njihovih polaznika, nego i cijene društvene zajednice.

Dječji vrtić „Radost“, Split, ustrojava se kao jedinstvena ustanova u čijem sastavu djeluju sljedeći objekti:

- Dječji vrtić „Srećica“, Split,
- Dječji vrtić „Bubamara“, Split,
- Dječji vrtić „Šareni svijet“, Split,
- Dječji vrtić „Veseli patuljci“, Split,
- Dječji vrtić „Pluton“, Split,
- Dječji vrtić „Morski konjić“, Slatine,
- Dječji vrtić „Popaj“, Split,
- Dječji vrtić „Latica“, Split,
- Dječji vrtić „Iskrica“, Split,
- Dječji vrtić „Petar Pan“, Split,
- Dječji vrtić „Margaritela“, Split,
- Dječji vrtić „Smokvica“, Split,
- Dječji vrtić „Cvrčak“, Split,

³¹ Dječji vrtić „Radost“: O vrtiću, [Internet] Raspoloživo na: <http://www.vrtic-radost.hr/o-nama/o-vrticu/> [02.04.2017.]

- Dječji vrtić „Trešnjica“, Korešnica,
- Dječji vrtić „Tratinčica“, Žrnovnica,
- Dječji vrtić „Višnjica“, Srinjine,
- Dječji vrtić „Nevica“, Split,
- Dječji vrtić „Nešpulica“, Split,
- Dječji vrtić „Pinokio“, Split.³²

Slika 5: Organizacijska struktura dječjeg vrtića „Radost“

Izvor: Vlastita izrada autora prema internoj dokumentaciji Dječjeg vrtića „Radost“

Slika 5 prikazuje organizacijsku strukturu dječjeg vrtića „Radost“, koja se dijeli na četiri područja, a rad temelji na stručnom i odgovornom te djelotvornom i pravovremenom ostvarivanju programa rada i zadaće vrtića.

U okviru funkcije programa njege, odgoja, zaštite i obrazovanja djece, provodi se odgojno-obrazovni rad s djecom koja su u vrtiću raspoređena u skupine, ovisno o vremenu boravka, pa tako postoji cjelodnevni boravak, ali i poludnevni, višednevni ili kraći dnevni boravak. Stručno-pedagoški poslovi u dječjem vrtiću „Radost“ ustrojeni su na način koji je propisan pravilnicima o radu dječjih vrtića, te se ustrojavaju u vezi s odgojno-obrazovnim, zdravstvenim i socijalnim radom s djecom, a sve radi zadovoljavanja potreba i interesa djece polaznika vrtića, te kako bi im se stvorili primjereni uvjeti za daljnji rast i razvoj. Funkcija u kojoj se obavljaju pravni, administrativni i drugi računovodstveni i financijski poslovi u vrtiću organizirani su zbog ostvarivanja djelatnosti vrtića, te pravilnog i pravovremenog vođenja

³² Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Dječjeg vrtića „Radost“, 2016., čl. 6.

poslovne dokumentacije i evidencije, zbog ostvarivanja prava roditelja i djece polaznika vrtića, te svih drugih pravnih, administrativnih, računovodstvenih i drugih poslova vezanih uz djelatnost vrtića. Govoreći o pomoćno-tehničkim poslovima, može se reći da su oni ustrojeni na način da osiguravaju primjerene i zakonom propisane tehničke uvjete rada koji su potrebni da bi se neometano i uspješno obavljala djelatnost vrtića, te ostvarivao plan i program rada.

Uz sve navedeno, dječji vrtić ima i Upravno vijeće, koje se sastoji od sedam članova, od kojih predsjednika i tri člana Upravnog vijeća imenuje Grad Split iz redova javnih djelatnika, jednog člana biraju roditelji djece korisnika usluga, a dva člana Upravnog vijeća biraju se tajnim glasovanjem iz reda odgojitelja i stručnih suradnika Dječjeg vrtića „Radost“.³³

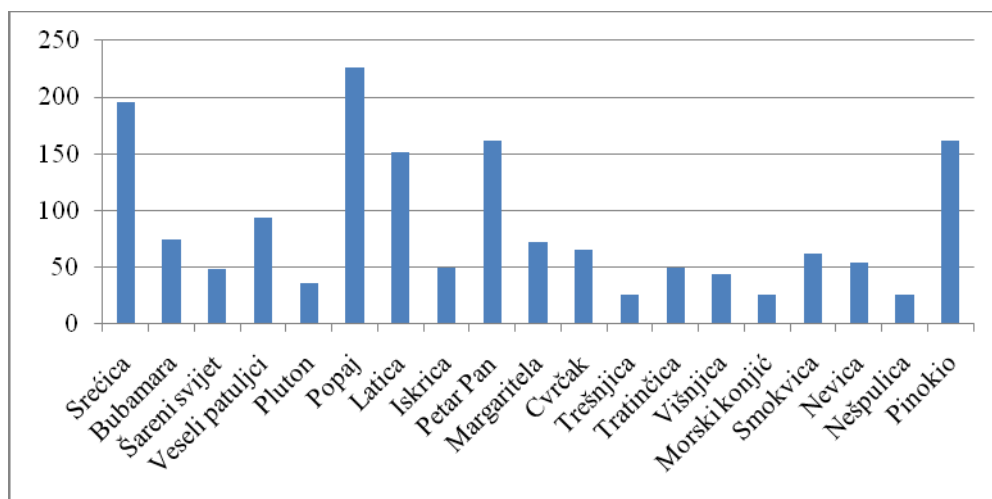
Tablica 1: Mreža programa Dječjeg vrtića „Radost“, Split – broj djece po vrsti programa za 2016./2017. pedagošku godinu

Vrsta programa	Broj odgojnih skupina	Ukupan broj djece	Prosječan broj djece po skupini
10-satni jaslički program	9	142	16
10-satni primarni vrtićki program	33	791	24
8-satni primarni vrtićki program s ručkom	6	139	23
6-satni primarni vrtićki program	11	239	22
5-satni primarni vrtićki program	14	305	22
UKUPNO	73	1616	22

Izvor: Godišnji plan i program rada Dječjeg vrtića „Radost“ – Split za 2016./2017. pedagošku godinu, str. 13.

Grafikon 1 prikazuje broj djece u djelokrugu Dječjeg vrtića „Radost“ u 2016. godini. U promatranoj godini Dječji vrtić „Radost“ je u svom djelokrugu od 19 vrtića imao 1.616 djece. Najviše djece bilo je u dječjim vrtićima „Popaj“ (226), te „Pinokio“ (161), „Latica“ (151) i „Srećica“ (195).

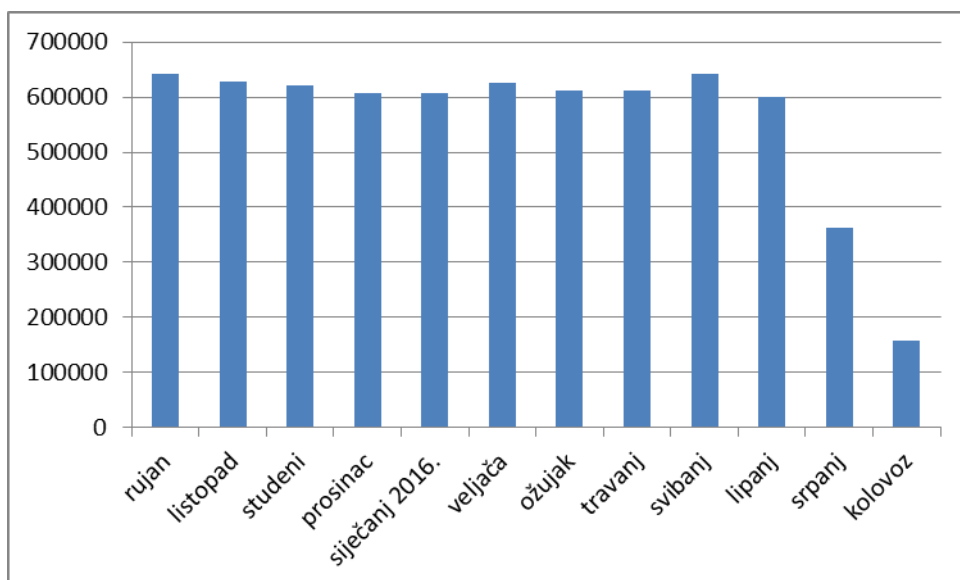
³³ Statut Dječjeg vrtića „Radost“, op.cit., čl. 30.

Grafikon 1: Broj djece u djelokrugu Dječjeg vrtića „Radost“ u 2016. godini

Izvor: Izrada autora prema Godišnjem planu i programu rada Dječjeg vrtića „Radost“ – Split za 2016./2017. godinu, str. 14.

Grafikon 2 prikazat će ostvarene prihode predškolske ustanove prema uplatama roditelja u 2015./2016. godini. Vidljivo je kako su najveći prihodi od uplata roditelja tijekom zimskih mjeseci, dok se tijekom ljetnih mjeseci (srpanj, kolovoz) prihodi znatno smanjuju, uglavnom zbog korištenja godišnjih odmora.

Grafikon 2: Prikaz ostvarenog prihoda predškolske ustanove prema uplatama roditelja tijekom 2015./2016. godine

Izvor: Izrada autora prema Godišnjem izvješću rad Dječjeg vrtića „Radost“ – Split za 2015./2016. Pedagošku godinu

4.3. Rashodi dječjeg vrtića „Radost“

Dječji vrtić „Radost“ za svaku godinu donosi svoj Godišnji plan i program rada, na temelju kojeg organizira i raspoređuje programe za rad, ali i materijalne uvjete (poput nabave potrošnog materijala koji je potreban za rad djecom, nabavu opreme i sanaciju postojećih objekata i sl.), te također donosi plan za njegu i skrb za tjelesni rast i razvoj djece i odgojno-obrazovni rad ustanove itd.

Općenito, financijsko poslovanje Dječjeg vrtića „Radost“ obavlja se u skladu sa zakonom i drugim propisima, a vrtić ostvaruje prihode iz proračuna Grada Splita te iz drugih izvora koji su u skladu sa zakonom. Dječji vrtić naplaćuje usluge od roditelja ili skrbnika za djecu koja pohađaju dječji vrtić, a vođenje računovodstvenog i knjigovodstvenog poslovanja, evidencija financijskog poslovanja i sredstava obavlja se u skladu sa zakonom. Dječji vrtić za svaku godinu donosi i financijski plan, te ima i financijska izvješća.³⁴

Rashodi se u računskom planu knjiže u razredu 3 i obuhvaćaju sljedeće skupine računa: rashodi za zaposlene, materijalni rashodi, financijski rashodi subvencije, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade te ostali rashodi. U skupini 31 evidentiraju se rashodi za zaposlene, koji obuhvaćaju plaće i doprinose iz plaće. Skupina 32 obuhvaća materijalne rashode, koji podrazumijevaju troškove korištenja usluga i dobara potrebnih za redovno funkcioniranje i obavljanje djelatnosti, dok skupina 34 obuhvaća financijske rashode za kamate. U skupini 35 prikazuju se troškovi subvencija, a u skupini 36 pomoć dana u inozemstvo i unutar općeg proračuna. U skupini 37 knjiže se naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, a u skupini 38 ostali rashodi.

Poslovni rashodi su svi oni rashodi koji su ostvareni tijekom poslovanja u jednoj kalendarskoj godini, a u njih se ubrajaju plaće i doprinosi za zaposlene djelatnike, dnevnice i naknade za put, nabava uredskog i sitnog materijala i opreme, usluge održavanja, režijski troškovi (električna energija, voda, telefonske usluge i usluge Interneta i sl.), te također premije osiguranja, članarine, te svi drugi planirani i neplanirani rashodi poslovanja.

³⁴ Statut Dječjeg vrtića „Radost“, op.cit., čl. 95-98.

Sljedeća tablica 2 prikazati će prikazuje rashode Dječjeg vrtića „Radost“ kroz tri godine. Iz tablice 2 je vidljivo kako su se rashodi u 2016. godini u odnosu na prethodne godine povećali uslijed povećanja troškova uredskog materijala, nabavke namirnica, te režijskih troškova i usluga. U 2014. godini rashodi za izdvajanja za zaposlene osobe iznosili su 19.270.201,23 kn, od čega je 15.747.415,25 kn bilo izdvajanja za plaće, a ostatak na doprinose, jubilarne nagrade, otpremnine i ostale naknade.

U 2016. godini došlo je do porasta troškova za izdvajanja za zaposlene za 7,49% u odnosu na 2014. godinu, a došlo je do sniženja troškova sitnog inventara za -9,85% u istom razdoblju. Također, smanjenje rashoda u 2016. godini zabilježeno je kod usluga (održavanja, promidžbe i informiranja, opskrbe, čišćenja, deratizacije i dezinfekcije, ekoloških i ostalih usluga) za -34,2% u odnosu na 2014. godinu, te smanjenje troškova reprezentacije za -68,7%. Troškovi reprezentacije smanjeni su i u prethodnoj, 2015. godini, u odnosu na 2014. godinu. Tijekom 2015. godine bilježi se porast rashoda za zaposlene, do kojeg je došlo uslijed povećanih dnevnica za službeni put, dok su se naknade za prijevoz na posao i s posla smanjile u odnosu na 2014. godinu. Porast rashoda Dječjeg vrtića „Radost“ zabilježen je još kod članarina, dnevnica i naknada za službeni put, te premija osiguranja.

Promatrajući postotni udio pojedinog rashoda u ukupnim rashodima kroz godine, vidljivo je kako najveći dio rashoda Dječjeg vrtića „Radost“ odlazi upravo na izdvajanja za zaposlene. Tijekom 2014. godine izdvajanja za zaposlene činila su 70% ukupnih rashoda ustanove, a tijekom 2015. i 2016. godine taj udio povećan je na 75%. Od ostalih rashoda potrebno je spomenuti udio dnevnica, koji je u 2014. godini iznosio 4%, odnosno u 2015. i 2016. godini 3% ukupnih rashoda, te rashode za usluge, koji su u 2014. godini obuhvaćali 12% ukupnih rashoda ustanove, odnosno 7% u 2015. godini i 8% u 2016. godini, kada su rashodi za usluge smanjeni, do čega je došlo uslijed smanjenja troškova promidžbe i informiranja, te drugih usluga (poput deratizacije i čišćenja, jer se ustanova odlučila za jeftiniju ponudu). Promatrajući promjenu u 2016. godini u odnosu na 2014. godinu, vidljivo je kako su porasla izdvajanja za zaposlene (7,49%), troškovi uredskog materijala (4,26%), troškovi namirnica (16,87%), a porasle su i članarine (97,61%) i premije osiguranja (12,22%), dok su u istom razdoblju smanjeni troškovi dnevnica i službenih putovanja (-8,03%), trošak sitnog inventara (-9,85%), te troškovi reprezentacije, rashoda protokola i ostali rashodi za više od 50%.

Tablica 2: Rashodi Dječjeg vrtića „Radost“ u razdoblju od 2014.-2016. godine

Vrsta rashoda	2014.	2015.	% promjene 2015./2014.	2016.	% promjene 2016./2015	% promjene 2016./2014
Izdvajanja za zaposlene	19.270.201,23	20.493.522,09	6,35	20.713.135,86	1,07	7,49
Dnevnice i naknade za službeni put i prijevoz na posao i s posla	980.687,80	921.597,08	-6,03	901.928,66	-2,13	-8,03
Uredski i ostali materijal	1.057.117,24	921.236,05	-12,85	1.102.189,17	19,64	4,26
Namirnice	1.324.780,17	1.508.642,33	13,88	1.548.204,63	2,62	16,87
Režije i održavanja	1.154.710,78	1.126.821,62	-2,42	1.221.016,81	8,35	5,74
Sitni inventar	202.908,61	205.243,7	1,15	182.917,15	-10,87	-9,85
Usluge	3.349.004,46	1.844.357,53	-44,93	2.203.673,40	19,48	-34,2
Naknade ostalih troškova	114.002,24	93.911,34	-17,62	47.211,16	-49,72	-58,59
Premije osiguranja	30.821,73	31.199,24	1,22	34.586,86	10,85	12,22
Reprezentacija	9.118,28	3.576,02	-60,78	2.853,93	-20,19	-68,70
Članarine i sudske pristojbe	1.815,43	1.872,5	3,14	3.587,50	91,58	97,61
Rashodi protokola	6.773,78	5.200,00	-23,23	2.800,00	-46,15	-58,67
Ostali rashodi	48.084,00	13.534,73	-71,85	20.027,63	47,97	-58,35
Zatezne kamate iz poslovnih odnosa	1.593,06	100,67	-93,68	1.102,40	995,06	-30,8
UKUPNI RASHODI	27.551.618,81	27.170.814,9	-1,38	27.985.235,15	2,99	1,57

Izvor: Vlastita izrada autora prema Bruto bilanci Dječjeg vrtića „Radost“ 2014.-2016. godine

U 2015. godini rashodi za zaposlene porasli su 6,35% u odnosu na 2014. godinu, a u 2016. godini 1,07% u odnosu na 2015. godinu. Trošak namirnica porastao je u 2015. godini za 13,88%, a u 2016. godini za 2,62%, do čega je došlo uslijed povećanja nabavnih cijena prehrambenih namirnica. Također, u 2015. godini došlo je do smanjenja rashoda uredskog materijala (-12,85%, koji je u 2016. godini porastao za 19,64% u odnosu na prethodnu godinu), usluga (-44,93%, koje su se naredne 2016. godine povećale za 19,48%), a u 2015. godini smanjili su se i ostali rashodi poput reprezentacije, rashoda protokola i ostalih rashoda.

4.3.1. Financijski plan rashoda Dječjeg vrtića „Radost“

Dječji vrtić „Radost“ za svaku sljedeću godinu donosi financijski plan s projekcijama i za naredne godine. U sljedećoj tablici prikazat će se financijski plan za 2014., 2015. i 2016. godinu. Iz tablice je vidljivo kako je proračun Grada Splita veći od proračuna samog Dječjeg vrtića. U financijskim planovima u razdoblju od 2014.-2016. godine došlo je do smanjenja planiranih troškova proračuna Grada, te do povećanja planiranih troškova Vrtića.

Tablica 3: Financijski plan rashoda Dječjeg vrtića „Radost“ za razdoblje 2014.-2016. godine

Naziv konta troška	Plan za 2014.		Plan za 2015. godinu		Plan za 2016. godinu	
	Proračun grada	Vlastiti prihodi	Proračun grada	Vlastiti prihodi	Proračun grada	Vlastiti prihodi
Plaće za redovan rad	18.055.000,00	40.000,00	17.277.960,00	50.000,00	17.640.000	50.000,00
Ostali rashodi za zaposlene	664.000,00	406.000,00	87.200,00	294.000,00	96.000,00	274.000,00
Doprinosi za obv. zdr. osiguranje	3.106.000,00	10.320,00	2.712.250,00	8.300,00	2.678.000,00	8.300,00
Rashodi za zaposlene	21.825.000,00	456.320,00	20.077.410,00	352.300,00	20.414.000	332.300,00
Službena putovanja	0	31.000,00	0	31.000,00	10.000,00	37.000,00
Naknade za prijevoz	0	700.000,00	0	770.000,00	10.000,00	900.000,00
Stručno usavršavanje zaposlenika	0	94.000,00	0	86.000,00	5.000,00	139.000,00
Ostale naknade	0	3.000,00	0	2.000,00	0	20.000,00
Uredski materijal	51.800,00	455.000,00	40.000,00	615.000,00	0	60.000,00
Materijal i sirovine	0	1.865.000,00	0	1.836.300,00	0	
Energija	0	1.072.000,00	0	1.107.000,00	0	700.000,00
Materijal za tekuće održavanje	0	118.000,00	0	95.000,00	0	3.042.200,00
Sitni inventar	0	150.000,00	0	145.000,00	0	60.000,00
Radna i zaštitna odjeća	0	70.000,00	0	78.000,00	0	78.000,00
Usluge telefona, pošte itd.	0	188.000,00	0	213.000,00	0	130.000,00
Usluge tekućeg i inv. održavanja	0	602.000,00	630.000,00	503.000,00	0	3.000,00
Usluge promidžbe	0	27.000,00	0	27.000,00	0	27.000,00
Komunalne usluge	0	239.000,00	0	229.000,00	0	220.000,00
Zakupnine i najamnine	0	2.400,00	0	2.400,00	0	2.400,00

Zdravstvene usluge	15.000,00	169.000,00	0	137.000,00	0	130.000,00
Intelektualne i osobne usluge	0	158.000,00	0	126.000,00	0	150.000,00
Računalne usluge	0	25.000,00	0	25.000,00	0	25.000,00
Ostale usluge	0	420.000,00	0	538.000,00	0	400.000,00
Naknade troškova osoblja izvan r.v.	58.000,00	0	0	15.300,00	0	0
Naknade za rad predstav. tijela	86.000,00	0	88.000,00	0	0	88.000,00
Premije osiguranja	0	30.000,00	0	34.500,00	0	59.500,00
Reprezentacija	0	8.000,00	0	5.000,00	0	5.000,00
Članarine	0	1.000,00	0	1.000,00	0	1.000,00
Pristojbe i naknade	0	1.000,00	0	1.000,00	0	1.000,00
Ostali rashodi	0	8.000,00	0	0	0	5.000,00
Ukupno materijalni rashodi	210.800,00	6.436.400,00	758.000,00	6.634.500,00	773.500,00	6.670.900,00
Bank.usluge	0	50.000,00	0	13.000,00	0	12.000,00
Zatezne kamate	0	4.000,00	0	2.000,00	0	2.000,00
Ostali nespomenuti rashodi	0	2.000,00	0	1.000,00	0	5.000,00
Ukupno financijski rashodi	0	56.000,00	0	16.000,00	0	19.000,00
Uredska oprema	0	108.000,00	40.000,00	135.000,00	0	70.000,00
Komunikacijska oprema	0	3.000,00	0	1.000,00	0	20.000,00
Oprema za održavanje	0	7.000,00	0	7.000,00	0	7.000,00
Uređaji i strojevi	0	148.780,00	100.000,00	115.000,00	0	150.000,00
Sportska i glazbena oprema	0	18.000,00	55.000,00	53.000,00	70.000,00	40.000,00
Ulaganja u računalne programe	0	0	0	0	0	3.300,00
Ukupno dugotrajna imovina	0	284.780,00	395.000,00	311.000,00	0	290.300,00
Kapitalna ulaganja	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	22.035.800	7.915.060	21.820.410	7.967.800	21.257.500	7.931.100

Izvor: Izrada autora prema internim podacima Dječjeg vrtića „Radost“

4.3.2. Troškovi osoblja

Troškovi osoblja odnose se na izdvajanja za plaće zaposlenika, doprinose za osiguranja, te ostale naknade i potpore zaposlenicima tijekom godine. Pri obračunu plaće za zaposlenike promatranog Dječjeg vrtića, koristi se osnovica za izračun plaće koja se usklađuje sukladno zaključku Grada Splita, te se neto plaća isplaćuje na mjesečnoj bazi, za prethodni mjesec. Troškovi osoblja u Dječjem vrtiću „Radost“ uključuju sljedeće rashode: plaće za zaposlene, jubilarne nagrade zaposlenicima, prigodne nagrade (poput uskrsnica i božićnica), darove djetetu do 15. godine starosti, darove posloprimcu u naravi koji iznose do 400,00 kn godišnje, kao i otpremnine, te naknade za bolest iznad 90 dana i potpore zbog smrti užeg člana obitelji. Doprinosi se plaćaju za obvezno zdravstveno osiguranje na plaću, obvezno zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja te obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti.

Rashodi za zaposlene evidentiraju se u razredu 3, rashodi poslovanja, u Skupini 31 – Rashodi za zaposlene, a sadrže plaće u bruto iznosu, te ostale rashode za zaposlene, poput bonusa za uspješan rad, nagrada (jubilarne, godišnje, posebne i dr.), darova (zaposlenima, djeci zaposlenika i sl.), otpremnina, naknada za bolest, invalidnost i smrtni slučaj, te regres za godišnji odmor. Rashodi za zaposlene sadrže i doprinose na plaće.³⁵

Tablica 4 prikazat će troškove osoblja Dječjeg vrtića „Radost“ u razdoblju od 2014.-2016. godine. Zbog povećanja plaća djelatnicima, izdaci za plaće za zaposlene u 2015. godini porasli su za 10,87%, a u 2016. godini porasli su za 10,71% u odnosu na 2014. godinu, te je došlo i do porasta jubilarnih nagrada zaposlenicima tijekom 2015. i 2016. godine, kao i darova djetetu do 15. godine starosti. Smanjenje rashoda kod troškova osoblja bilježi se kod otpremnina, koje su u 2015. godini smanjene za 81,6%, a u 2016. godini za 49,37% u odnosu na isto razdoblje 2014. godine, te kod potpora zbog smrti užeg člana obitelji djelatnika Vrtića. Povećanje rashoda u 2015. godini bilježi se još i kod doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje i osiguranje u slučaju nezgode, a oni su zanemarivo smanjeni 2016. godine.

Promatrajući 2016. godinu u odnosu na 2014. godinu, vidljivo je kako su porasli troškovi plaća zaposlenima (10,71%), jubilarnih nagrada (13,85%), kao i naknada za bolovanje iznad 90 dana (8,34%), a smanjeni su troškovi otpremnina (-49,37%), te potpore za smrt užeg člana obitelji (-66,67%).

³⁵ Narodne novine (2017) Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu, op.cit., čl. 48.

Tablica 4: Troškovi osoblja Dječjeg vrtića „Radost“ u razdoblju od 2014.-2016. godine

Vrsta troška	2014.	2015.	% promjene 2015./2014.	2016.	% promjene 2016./2015	% promjene 2016./2014
Plaće za zaposlene	15.747.415,25	17.459.189,92	10,87	17.433.785,06	-0,14	10,71
Jubilarnе nagrade zaposlenicima	83.000,00	93.500,00	12,65	94.500,00	1,07	13,85
Darovi djetetu do 15.god.starosti	47.400,00	49.200,00	3,80	49.200,00	0	3,8
Dar posloprimcu u naravi	95.600,00	92.000,00	-3,77	86.640,00	-5,82	-9,37
Otpremnine	162.430,95	80.833,95	-50,23	82.241,38	1,74	-49,37
Naknade za bolest iznad 90 dana	30.000,00	35.000,00	16,67	32.500,00	-7,14	8,34
Potpore zbog smrti užeg člana obitelji	36.000,00	30.000,00	-16,67	12.000,00	-60	-66,67
Doprinosi za obvezno osiguranje zdr.	2.379.427,68	2.269.695,08	-4,61	2.499.451,21	10,12	5,04
Doprinosi za obvezno osiguranje zaštite zdravlja	85.989,86	87.295,92	1,52	87.188,33	-0,12	1,4
Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezgode	292.365,49	296.807,22	1,52	296.375,44	-0,14	1,37

Izvor: Vlastita izrada autora prema internoj dokumentaciji Dječjeg vrtića „Radost“

Najveći udio u troškovima osoblja Dječjeg vrtića „Radost“ imaju plaće za zaposlene, čiji je udio u ukupnim troškovima osoblja u 2014. godini iznosio 83%, u 2015. godini 85%, a u 2016. godini 84%. Od ostalih troškova potrebno je spomenuti i doprinose za obvezno zdravstveno osiguranje, čiji je udio u ukupnim troškovima u 2014. godini bio 13%, u 2015. godini 11%, a u 2016. godini 12%. U 2015. godini došlo je do povećanja plaća za zaposlene (10,87%), jubilarnih nagrada (12,65%), te darova djeci (3,8%) u odnosu na 2014. godinu, a smanjili su se troškovi za otpremnine, potpore zbog smrti užeg člana obitelji, te doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje.

Slika 6 prikazuje dnevnik knjiženja troškova prijevoza radnika, a vidljivo je da je trošak knjižen na kontu 3, gdje dugovna i potražna strana stoje u ravnoteži.

VK=60 Prijevoz radnika BRTM=0001 DTKN=05.01.2016								DJEČJI VRTIĆ 'RADOST' SPLIT /2016.g/			
DNEVNIK KNJIŽENJA											
RDB	KONTO	ŠIFRA	BRDOK	BRVDK	DT_Izd	DT_DSP	V	RJ	OPIS_KNJIŽENJA	duguje	potražuje
001	321210		098483		05.01.2016		F	001	Prijevoz radnika 12/15	77.272,00	
002	232121		098484		05.01.2016		F	001	Prijevoz radnika 12/15		77.272,00
UKUPNO										77.272,00	77.272,00

Slika 6: Dnevnik knjiženja troškova prijevoza radnika Dječjeg vrtića „Radost“

Izvor: Interna dokumentacija Dječjeg vrtića „Radost“

Slika 7 prikazuje dnevnik knjiženja obračuna plaća radnika Dječjeg vrtića „Radost“: vidljivo je kako se bruto plaća i dodaci na plaću knjiže na kontu 3, na dugovnoj strani, a da se obveze za neto plaće, porez i prirez iz plaća, mirovinsko osiguranje itd., knjiže na potražnoj strani.

VK=50 Obračuni plaća BRTM=0008 DTKN=02.05.2016								DJEČJI VRTIĆ 'RADOST' SPLIT /2016.g/			
DNEVNIK KNJIŽENJA											
RDB	KONTO	ŠIFRA	BRDOK	BRVDK	DT_Izd	DT_DSP	V	RJ	OPIS_KNJIŽENJA	duguje	potražuje
001	311111		099938		02.05.2016		F	001	Bruto plaća za 04/16	1.501.985,34	
002	313211		099939		02.05.2016		F	001	ZO na plaću za 04/16	225.298,54	
003	31322		099940		02.05.2016		F	001	ZO Znr na plaću za 04/16	7.510,73	
004	31332		099941		02.05.2016		F	001	Zapošlj.na plaću za 04/16	25.532,84	
005	32412		099942		02.05.2016		F	001	Bruto pl.pripr.04/16	4.500,72	
006	32412		099943		02.05.2016		F	001	ZO za 04/16 Pripravn.	2.180,00	
007	231111		099944		02.05.2016		F	001	Obv.za neto pl.za 04/16		1.126.514,11
008	231411		099945		02.05.2016		F	001	Obv.za porez iz plaća za 04/16	68.495,21	
009	231421		099946		02.05.2016		F	001	Obv.za prirez iz pl.za 04/16	6.578,46	
010	231511		099947		02.05.2016		F	001	Obv.za MO I st.iz pl.za 04/16	248.020,33	
011	231512		099948		02.05.2016		F	001	Obv.za MO II st.iz pl.za 04/16	52.377,23	
012	23241		099949		02.05.2016		F	001	Obv.za MO I st.04/16 Priprav.	3.375,52	
013	23241		099950		02.05.2016		F	001	Obv.za MO II st.04/16 Priprav.	1.125,20	
014	231621		099951		02.05.2016		F	001	Obv.za ZO na pl.za 04/16	225.298,54	
015	231631		099952		02.05.2016		F	001	Obv.za zapošlj.na pl.za 04/16	25.532,84	
016	23164		099953		02.05.2016		F	001	Obv.za ZO Znr na pl.za 04/16	7.510,73	
017	23241		099954		02.05.2016		F	001	Obv.za ZO 04/16 Pripravn.	2.180,00	
UKUPNO										1.767.008,17	1.767.008,17

Slika 7: Dnevnik knjiženja obračuna plaća radnika Dječjeg vrtića „Radost“

Izvor: Interna dokumentacija Dječjeg vrtića „Radost“

U pedagoškoj godini 2015./2016. izdvojeno je ukupno 925.959,72 kn za troškove financijskih prava radnika, od čega je najveći dio (667.652,00 kn) otišao na trošak prijevoza radnika, a zatim je isplaćeno jubilarnih nagrada u iznosu od 91.500,00 kn, za pomoć bolesnom radniku isplaćeno je 22.500,00 kn, te su uz to troškovi bili i za pomoći za smrt člana obitelji radnika (46.487,850 kn), otpremnine (56.419,92 kn), te božićne darove za djecu radnika (41.400,00 kn).

Tablica 5: Prikaz troškova za ostvarivanje financijskih prava radnika u 2015./2016. godini

Troškovi prijevoza radnika	667.652,00
Jubilarnе nagrade radnika	91.500,00
Pomoći za bolest radnika	22.500,00
Pomoći za smrt člana obitelji radnika	46.487,80
Otpremnine	56.419,92
Božićni darovi za djecu radnika	41.400,00
UKUPNO	925.959,72

Izvor: Izrada autora prema Godišnjem izvješću rad Dječjeg vrtića „Radost“ – Split za 2015./2016. Pedagošku godinu

Tijekom 2016. godine zabilježeno je i bolovanje djelatnika Dječjeg vrtića, što se također klasificira kao rashod ustanove. Vođenje bolovanja radnika zahtijeva posebnu organizaciju i vođenje ustanove, te je od velike važnosti za kvalitetu, napredak i temeljnu stabilnost odgojno-obrazovnog procesa. Zbog odsutnosti radnika i učestalih promjena u radu pojedinih timova, nastaju značajnije promjene koje bitno određuju kvalitetu i zahtijevaju nove strategije učenja odraslih i djece u cilju što kvalitetnijeg vođenja ljudskog potencijala. Isto tako, bolovanje radnika povećava trošak poslovanja, te se nepovoljno reflektira na cjelokupni standard predškolske ustanove i proračun Grada Splita.³⁶ Tablica 6 prikazat će bolovanje radnika tijekom pedagoške 2015./2016. godine.

³⁶ Godišnje izvješće rada Dječjeg vrtića „Radost“ – Split za 2015./2016. pedagošku godinu, str. 8.

Tablica 6: Prikaz bolovanja radnika tijekom pedagoške 2015./2016. godine

Radnici	Sati bolovanja	Godišnji fond sati	Mjesečni broj radnika	Godišnji broj radnika
Odgajatelji	11.054	2.096	5,27	63,24
Stručni suradnici	1.036	2.096	0,49	5,88
Kuharice	824	2.096	0,39	4,68
SSS	280	2.096	0,13	1,56
Pomoćnice	7.338	2.096	3,50	42,00
Ukupno	20.532	2.096	9,65	117,36

Izvor: Godišnje izvješće rada Dječjeg vrtića „Radost“ – Split za 2015./2016. pedagošku godinu, str. 9.

Predškolska ustanova prema strukturi i mreži programa ostvarila je pravo na 215,5 zaposlenika, a ako se tom broju doda prosječni broj potrebnih radnika za vrijeme bolovanja od 10, tada bi financijski plan za plaće zaposlenih djelatnika morao biti sukladan tom povećanju. S obzirom da u Dječjem vrtiću radi ženski kolektiv, među kojima ima dosta zaposlenica starije životne dobi, to sa sobom nosi i učestalije bolovanje zaposlenika.³⁷

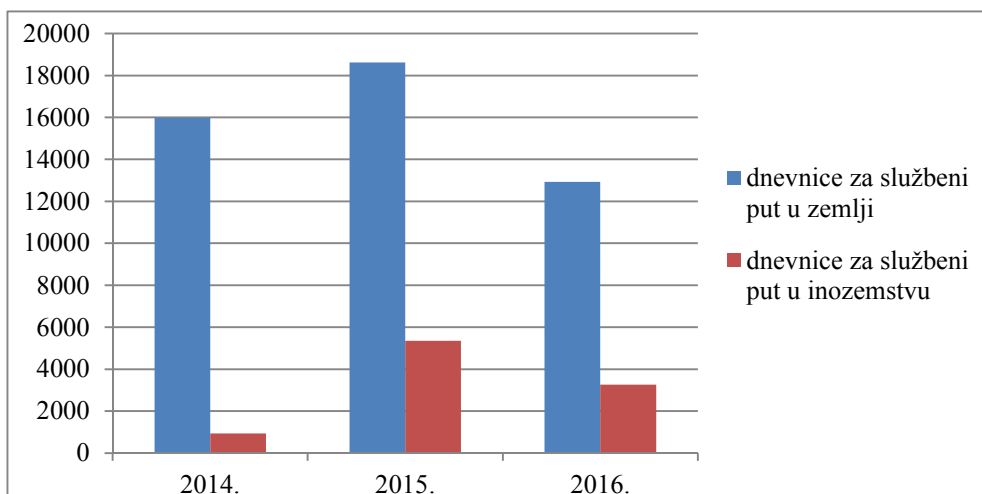
4.3.3. Troškovi dnevnica i službenih putovanja djelatnika

Djelatnici Vrtića na godišnjoj razini odlaze na službena putovanja (najčešće usavršavanja djelatnika ili u svrhu obavljanja radnih zadataka izvan Vrtića), a na službena putovanja idu unutar države, rjeđe u inozemstvo. Obračun dnevnica i troškova službenih putovanja vrši se na temelju putnog naloga, kojeg odobrava i potpisuje ravnateljica vrtića, a isplata troškova dnevnica i troška putovanja vrši se na tekući račun djelatnika koji je bio upućen na službeni put.

Dnevnice za službena putovanja evidentiraju se u razredu 3, skupini 32 – Materijalni razredi, u podskupini 3211-Službena putovanja. Dnevnice za službeni put u zemlji knjiže se u podskupini 32111, a dnevnice za službeni put u inozemstvo – 32112.

Grafikon 3 prikazuje troškove isplate dnevnica za službeni put u razdoblju od 2014.-2016. godine. Najviše troškova dnevnica za službena putovanja Dječjeg vrtića „Radost“ bilo je u 2015. godini, kada je isplaćeno 23.963,00 kn, od čega je 18.615,00 kn bilo za dnevnice za službeni put u zemlji, dok je 5.348,00 kn dnevnica isplaćeno za službeni put djelatnika u inozemstvo.

³⁷ Godišnje izvješće rada Dječjeg vrtića „Radost“ – Split, op.cit., str. 9.

Grafikon 3: Isplata dnevnica za službeni put u razdoblju od 2014.-2016. godine

Izvor: Vlastita izrada autora prema internoj dokumentaciji Dječjeg vrtića „Radost“

4.3.4. Troškovi potrošnog i uredskog materijala te ostali troškovi

U troškove potrošnog materijala ubrajaju se materijali za rad s djecom, a količina materijala koji će se nabaviti svake godine utvrđuje se Godišnjim planom i programom rada Dječjeg vrtića „Radost“. Svake godine nabavljaju se optimalne količine potrošnog materijala za rad s djecom za sve odgojne skupine. Uz to, troškovi potrošnog materijala Dječjeg vrtića obuhvaćaju i materijal i sredstva za čišćenje i održavanje, službenu radnu i zaštitnu odjeću za djelatnike vrtića, materijal za higijenske potrebe i njegu, te ostali materijali i sredstva potrebni za neometan rad i poslovanje vrtića. Kada se govori o uredskom materijalu, može se reći da Vrtić na godišnjoj razini nabavlja sljedeće vrste uredskog materijala: tiskanice, papir, raznu literaturu, časopise i publikacije te glasila i sl. Sljedeća tablica prikazati će troškove potrošnog i uredskog materijala Dječjeg vrtića „Radost“, Split.

Troškovi potrošnog i uredskog materijala također se knjiže u Razredu 3, Skupina računa 32 – Materijalni rashodi, a obuhvaćaju troškove korištenja usluga i dobara potrebnih za redovno funkcioniranje i obavljanje djelatnosti. U ove troškove uključuju se utrošeni lijekovi i ostali potrošni materijal u djelatnosti zdravstva, troškovi nabave robe za daljnju prodaju te troškovi materijala i sirovina utrošenih u proizvodnji, te naknade troškova zaposlenima (rashodi za službena putovanja, za prijevoz, rad na terenu, odvojeni život itd.). Ako su materijal i dijelovi nabavljeni u sklopu usluge evidentiraju se kao rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja.

U tablici 7 prikazani su troškovi potrošnog i uredskog materijala Dječjeg vrtića „Radost“. Vidljivo je kako najveći dio troškova odlazi na osnovni materijal za rad s djecom i potrošni materijal za higijenske potrebe i njegu. U 2014. godini udio troškova materijala za higijenske potrebe i njegu iznosio je 21%, u 2015. godini 26%, a u 2016. godini 23%, dok je najveći udio troškova utrošen na osnovni materijal za rad s djecom, čiji je udio u 2014. godini iznosio 48%, u 2015. godini 37%, a u 2016. godini 43%.

U 2015. godini povećao se trošak nabave uredskog materijala, poput tiskanica, papira, te ostalog potrošnog uredskog materijala za 30,88% , te u 2016. godini za 46,32% u odnosu na 2014. godinu, te se povećao trošak kupnje sredstava za održavanje i čišćenje za 11,16% (2015. godina), odnosno 22,89% (u 2016. godini) u istom promatranom razdoblju. Također, povećanje troškova bilježi se i kod materijala za higijenske potrebe i njegu, te ostalog materijala. Smanjenje rashoda potrošnog i uredskog materijala primjetno je kod nabave literature (rashodi za nabavu knjiga smanjeni su -51,31%, a za nabavu literature za igraonice za -74,39%), te nabave osnovnog materijala za rad s djecom i nabavke materijala za radionice (-16,34%). U 2016. godini u odnosu na 2014. godinu povećao se trošak nabave tiskanica i papira (46,33%), sredstava za čišćenje (22,88%), te materijala za higijenske potrebe i njegu (15,64%), a smanjio se trošak nabave knjiga (-50,32%), literature za radionice (-74,39%), te materijala za radionice (-16,33%).

Tablica 7: Troškovi potrošnog i uredskog materijala u razdoblju od 2014.-2016. Godine

Vrste troška	2014.	2015.	% promjene 2015./2014.	2016.	% promjene 2016./2015.	% promjene 2016./2014.
Tiskanice, papir i sl.	30.673,37	40.145,29	30,88	44.883,33	11,80	46,33
Literatura – knjige	27.523,13	20.499,41	-25,52	13.674,48	-33,29	-50,32
Literatura-radionice	4.889,41	1.286,95	-73,68	1.252,18	-2,70	-74,39
Sredstva za čišćenje i održavanje	133.066,89	147.916,41	11,16	163.522,92	10,55	22,88
Materijal za higijenske potrebe i njegu	181.606,44	198.335,59	9,21	210.013,21	5,88	15,64
Ostali materijal	11.762,25	24.375,34	107,23	28.605,83	17,35	143,20
Osnovni materijal za rad s djecom	425.574,09	280.547,52	-34,08	393.350,33	40,20	-7,57
Materijal za radionice	66.594,3	47.947,73	-28,00	55.715,00	16,20	-16,33

Izvor: Vlastita izrada autora prema internoj dokumentaciji Dječjeg vrtića „Radost“

Do navedenog smanjenja rashoda došlo je zbog smanjenih sredstava Dječjeg vrtića na godišnjoj razini od strane Grada Splita, te se nabava materijala vrši po principu „zadovoljavanja prioriteta“.

Dječji vrtić „Radost“ može raspolagati s maksimalnim iznosom od cca 1.000.000,00 kn, te se s tim novcem kontinuirano radi na sljedećim nabavama opreme i sanacijama objekata:

- obnavljanjem i dopunjavanjem posuđa za centralne i čajne kuhinje i dječjeg posuđa za optimalno samoposluživanje, te dopuna i obnavljanje termos lonaca za optimalnu distribuciju sukladno visokim HACCAP standardima,
- obnavljanjem i zamjenom dotrajale posteljine za djecu,
- nabavkom didaktičkih elemenata za potrebe dječjih vrtića u nadležnosti,
- nabavkom plastičnih ležaljki i ormara za ležaljke,
- postavljanjem zaštitne ograde u rubnom dijelu objekta vrtića „Petar Pan“,
- sanacijom vodoinstalacije, hidrantske mreže, gromobranske mreže, elektroinstalacije i konkretnih hitnih intervencija sukladno pravilima o unutarnjem nadzoru po pitanju zaštite na radu i zaštite od požara (nakon konkretnih provjera i ispitivanja),
- nabavkom radne odjeće i obuće za radnike,
- kontinuiranom nadopunom i obnavljanjem didaktike, sredstava i pomagala za realizaciju temeljnih odgojno-obrazovnih projekata na razini predškolske ustanove,
- organizacijom raznovrsnih stručnih edukacija za odgajateljice, stručne suradnice, ravnateljicu, tajnicu, voditeljicu računovodstva, pomoćno tehničko osoblje itd.³⁸

4.3.5. Režijski troškovi

Režijski troškovi Dječjeg vrtića obuhvaćaju izdatke za električnu energiju, te ostale materijale za proizvodnju energije (ugljen, drvo, teško ulje), usluge telefona i mobitela, usluge Interneta, opskrbu vodom, iznošenje i odvoz smeća, te ostale komunalne usluge.

Tablica 8 prikazat će troškove režija. Najveće uštede Dječjeg vrtića „Radost“ dogodile su se tijekom 2015. Godine, kada su smanjeni troškovi opskrbe električne energije. U

³⁸ Godišnji plan i program rada Dječjeg vrtića „Radost“ – Split, op.cit., str. 22.

razdoblju od 2014. Do 2016. godine, smanjena je opskrba električne energije sa 427.576,40 kn na 281.168,90 kn, što iznosi smanjenje od -34,24%, a uz to, smanjeni su troškovi telefona za -41,27%, te troškovi mobitela za -27,86%. U istom promatranom razdoblju, došlo je do povećanja troškova operatera distribucijskog sustava, te nabave ostalih materijala potrebnih za proizvodnju energije (povećanje rashoda za 14,61%), te su se povećali troškovi Interneta za 73,37%, kao i opskrba Dječjeg vrtića vodom (28,15%).

Najveći udio troškova režija odnosi se na opskrbu električne energije, čiji je udio u ukupnim režijskim troškovima u 2014. Godini iznosio 33%, u 2015. Godini 21%, a u 2016. Godini 21%, te na izdvajanja za električnu energiju – operator distribucijskog sustava, čiji je udio u ukupnim režijskim troškovima u 2014. Godini iznosio 29%, u 2015. Godini 41%, a u 2016. Godini 44%. U 2016. godini u odnosu na 2014. godinu smanjeni su troškovi opskrbe električnom energijom (-34,24%), usluge telefona (-41,27%), te usluge iznošenja i odvoza smeća (-2,03%), a došlo je do povećanja troškova za operatora distribucijskog sustava električne energije (58,72%), te ostalih proizvoda za proizvodnju energije (14,61%), usluga Interneta (73,36%) i opskrbe vodom (28,14%).

Tablica 8: Troškovi režija Dječjeg vrtića „Radost“ u razdoblju od 2014.-2016. godine

Vrsta troška	2014.	2015.	% promjene 2015./2014.	2016.	% promjene 2016./2015.	% promjene 2016./2014.
Električna energija-opskrba	427.576,40	272.735,40	-36,21	281.168,90	3,09	-34,24
Električna energija-operator distribucijskog sustava	380.621,90	521.040,60	36,89	604.134,50	15,94	58,72
Ostali materijal za proizvodnju energije	150.078,80	162.472,20	8,26	172.006,10	5,86	14,61
Usluge telefona	146.674,30	126.523,74	-13,74	86.143,59	-31,91	-41,27
Usluge telefona-kartice za mobitel	4.580,00	4.375,00	-4,48	3.304,00	-24,48	-27,86
Usluge Interneta	15.131,64	14.389,04	-4,91	26.232,62	82,31	73,36
Opskrba vodom	97.001,32	106.303,30	9,59	124.306,8	16,93	28,14
Iznošenje i odvoz smeća	56.488,26	58.553,00	3,66	55.341,44	-5,48	-2,03
Ostale komunalne usluge	12.104,72	13.081,44	8,07	13.081,44	0	8,07

Izvor: Vlastita izrada autora prema internoj dokumentaciji Dječjeg vrtića „Radost“

Promatrajući troškove režija, vidljivo je kako se trošak električne energije smanjio za - 36,21% u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, a u istom promatranom razdoblju došlo je do smanjenja troškova telefona (-13,74%) i Interneta (-4,91%). Smanjenje troškova telefona i mobitela nastavljeno je i u 2016. godini, a došlo je do porasta cijene opskrbom električne energije (3,09), usluga Interneta (82,31%), te opskrbe vodom (16,93%) u odnosu na isto razdoblje u 2015. godini.

4.3.6. Ostali rashodi poslovanja

U ostalim rashodima poslovanja prikazati će se rashodi Dječjeg vrtića „Radost“ za rent-a-car i taksi prijevoz djelatnika, tekuće i investicijsko održavanje građevinskih objekata, postrojenja i opreme, održavanje računala i prijevoznih sredstava, usluge promidžbe i informiranja, najamnina za poslovni prostor, obvezne zdravstvene preglede zaposlenika, analizu vode, autorske honorare, ugovore o djelu, usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja, te ostale intelektualne usluge. Također, ovdje će se prikazati i rashodi za uređenje prostora, čuvanja imovine i osoba, usluge za registraciju prijevoznih sredstava, usluge za ispitivanje instalacije itd. Ostali rashodi poslovanja knjiže se na dugovnoj strani u podskupini 38 i sadrže ostale tekuće i kapitalne rashode.

Tablica 9 prikazat će ostale rashode poslovanja Dječjeg vrtića „Radost“. Pri promatranju rashoda primijećeni su neznatni troškovi rent-a-car-a i korištenja usluga taksi vozila, te je zabilježen porast rashoda kod održavanja građevinskih objekata (porast od 1,7% u 2016. godini u odnosu na 2014. godinu), održavanja postrojenja i opreme (porast od 2,13%, iako se 2015. godine bilježi smanjenje rashoda za 22,34% u odnosu na 2014. godinu), obveznih i preventivnih zdravstvenih pregleda djelatnika (4,43%) te značajan porast ostalih intelektualnih usluga sa 5.875,00 kn u 2014. godini na 64.929,69 kn u 2014. godini. Također, zabilježen je porast troškova za održavanje i ispitivanje instalacije u objektima vrtića i usluga odvjetnika i pravnog savjetovanja. Troškovi ispitivanja instalacije u 2015. godini iznosili su 12.762,50 kn i u odnosu na prethodnu godinu smanjeni su za 15,74%, no tijekom 2016. godine došlo je do izvanrednih troškova na instalacijskim cijevima zbog čega je povećanje rashoda bilo neizbježno. Uspoređujući 2016. sa 2014. godinom, vidljivo je kako je u dvogodišnjem razdoblju došlo do povećanja održavanja građevinskih objekata (1,7%), održavanja postrojenja i opreme (2,13%), te porasta održavanja računala (386,6%) i najamnina za poslovni prostor (19,1%), dok su se smanjili troškovi održavanja prijevoznih

sredstava (-54,68%), troškovi promidžbe i informiranja (-83,38%), te troškovi analize vode (-58,33%) i registracije prijevoznih sredstava (-29,59%).

Tablica 9: Ostali rashodi poslovanja Dječjeg vrtića „Radost“ u razdoblju od 2014.-2016. godine

Vrsta rashoda	2014.	2015.	% promjene 2015./2014.	2016.	% promjene 2016./2015.	% promjene 2016./2014.
rent-a-car i taxi prijevoz	0	30	-	300	900	-
održavanje građevinskih objekata	409.482,69	387.137,97	-5,46	416.429,73	7,56	1,696541
održavanje postrojenja i opreme	195.945,66	168.591,90	-13,96	200.123,54	18,7	2,132163
održavanje računala	511,2	25.811,91	4949,27	2.487,50	-90,36	386,6002
održavanje prijevoznih sredstava	34.806,94	29.259,03	-15,94	15.774,57	-46,08	-54,6798
usluge promidžbe i informiranja	20.123,08	22.805,00	13,33	3.345,00	-85,33	-83,3773
najamnina za poslovni prostor	2.373,12	2.175,36	-8,34	2.826,27	29,92	19,09512
obvezni i preventivni zdravstveni pregledi zaposlenika	95.997,58	96.993,80	1,04	100.253,40	3,36	4,433258
analiza vode	3.750,00	2.753,50	-26,57	1.562,50	-43,25	-58,3333
autorski honorari	6.386,10	3.350,00	-47,54	2.476,77	-26,07	-61,2162
ugovori o djelu-bruto	84.274,24	70.697,56	-16,11	13.441,73	-80,99	-84,05
ostale intelektualne usluge	5.875,00	51.000,00	768,08	64.929,69	27,31	1005,186
registracija prijevoznih sredstava	9.189,97	9.274,25	0,92	6.470,86	-30,23	-29,5878
čuvanje imovine i osoba	53.103,77	59.158,72	11,4	56.838,92	-3,92	7,033681
ispitivanje instalacije	28.505,00	12.762,50	-55,22	50.462,50	295,39	77,03035
usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja	0	2.598,75	-	204.637,85	7774,47	-

Izvor: Vlastita izrada autora prema internoj dokumentaciji Dječjeg vrtića „Radost“

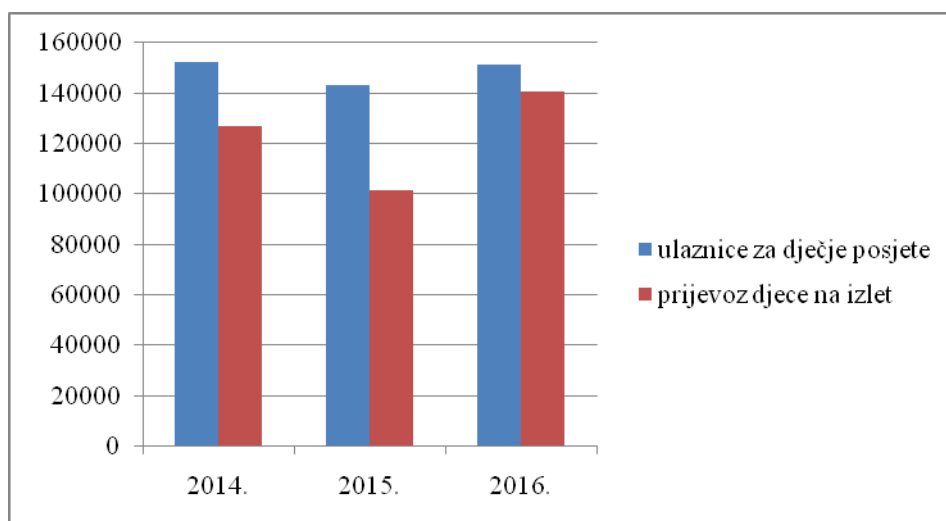
U 2015. godini došlo je do porasta rashoda za održavanje računala, zbog kvara na postojećima i to su bili izvanredni rashodi, a porasli su i troškovi usluga promidžbi i informiranja (13,33%), čuvanja imovine i osoba (11,40%) u odnosu na isto razdoblje 2014. godine, a došlo je do smanjenja troškova održavanja građevinskih objekata (-5,46%), postrojenja i opreme (-13,96%), održavanja prijevoznih sredstava (-15,94%), troškova autorskih honorara (-47,54%), te troškova ugovora o djelu (-16,11%), koji su se smanjili uslijed zapošljavanja na određeno i neodređeno vrijeme. Sva navedena smanjenja nastavila su se i u 2016. godini, a došlo je do povećanja troškova rent-a-car i taxi prijevoza, održavanja

građevinskih objekata (7,56%), održavanja postrojenja i opreme (18,70%), porasla je najamnina za poslovni prostor (29,92%), te je došlo do izvanrednih troškova ispitivanja instalacije i velikog porasta troškova usluga odvjetnika i pravnog savjetovanja u odnosu na iste troškove u 2015. godini.

Dječji vrtić „Radost“ smanjio je svoje rashode u promatranom razdoblju u sljedećim aspektima: održavanje prijevoznih sredstava (smanjenje rashoda od -29,59%), značajno smanjenje usluga promidžbe i informiranja (za čak -83,78%), a smanjili su se i autorski honorari (-61,22%), ugovori o djelu (-84,05%) te troškovi registracije prijevoznih sredstava (-29,59%).

4.3.7. Izdaci za dječje izlete

Dječji vrtić „Radost“ ima praksu vođenja djece na razne višesatne ili cjelodnevne izlete nekoliko puta godišnje, na razne dječje predstave i sl., te za to također bilježi rashode poslovanja. Izdaci za dječje izlete kroz promatrane godine su slični, vidljivo je smanjenje troškova samo u 2015. godini.

Grafikon 4: Izdaci za dječje izlete u razdoblju od 2012.-2014. godine

Izvor: Vlastita izrada autora prema internoj dokumentaciji Dječjeg vrtića „Radost“

4.3.8. Reprezentacija, članarine i ostale pristojbe

Troškovi reprezentacije Dječjeg vrtića „Radost“ smanjeni su u svim promatranim aspektima tijekom 2015. godine u odnosu na prethodnu godinu. U 2016. godini ti troškovi smanjeni su sa 6.288,28 kn u 2014. godini na 2.853,93 kn u 2016. godini, što iznosi smanjenje od -54,62%, a smanjene su i sudske pristojbe za -96,11%; povećanje je zabilježeno kod tuzemnih članarina u odnosu na 2014. i 2015. godinu, kada su ti troškovi bili neznatni.

Troškovi reprezentacije knjiže se u razredu 3, podskupina 329 – Ostali nespomenuti rashodi poslovanja, u kategoriji 3293 – Reprezentacija, zajedno sa članarinama (konto 3294), pristojbama i naknadama (konto 3295), troškovima sudskih postupaka (konto 3296 itd.).

U 2015. godini došlo je do smanjenja rashoda za reprezentaciju (-43,13%), tuzemnih članarina (-21,05%), te sudskih pristojbi (-89,34%) u odnosu na isto razdoblje 2014. godine, a trend smanjivanja navedenih rashoda nastavio se i u 2016. godini u svim navedenim područjima, osim kod tuzemnih članarina, koje su porasle za 673,33% u odnosu na 2015. godinu. U 2016. godini u odnosu na 2014. godinu smanjili su se troškovi reprezentacije (-54,62%) i sudskih pristojbi (-96,11%), a povećali su se rashodi tuzemnih članarina (510,3%).

Tablica 10: Rashodi za reprezentaciju, članarine i ostale pristojbe u razdoblju od 2014.-2016. godine

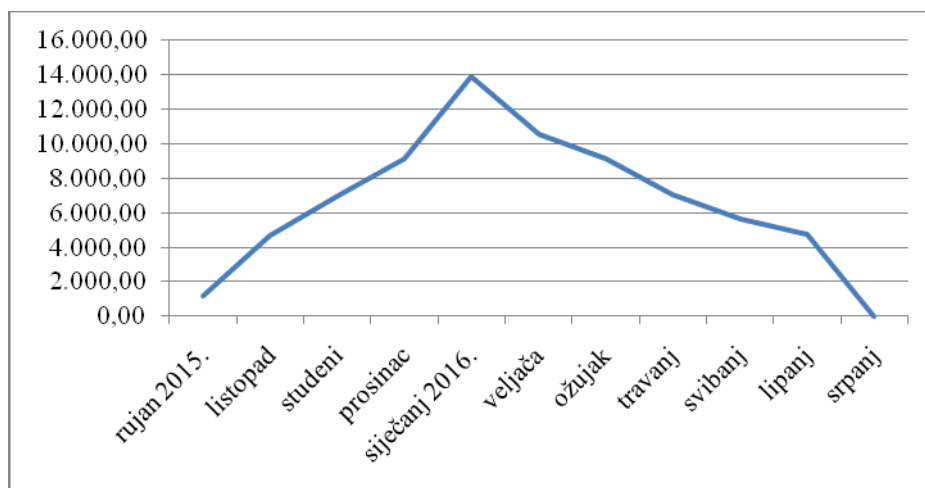
Vrsta troška	2014.	2015.	% promjene 2015./2014.	2016.	% promjene 2016./2015.	% promjene 2016./2014.
Reprezentacija	6.288,28	3.576,02	-43,13	2.853,93	-20,19	-54,62
Tuzemne članarine	190,00	150,00	-21,05	1.160,00	673,33	510,53
Upravne i administrativne pristojbe	0,00	865,00	-	320,00	-63,01	-
Sudske pristojbe	1.285,43	137,00	-89,34	50,00	-63,50	-96,11
Javnobilježničke pristojbe	0,00	0,00	-	500,00	-	-

Izvor: Vlastita izrada autora prema internoj dokumentaciji Dječjeg vrtića „Radost“

4.3.9. Rashodi od bolovanja djece u 2016. godini

U 2016. godini, na temelju potvrde liječnika, 350 djece polaznika vrtića je plaćalo 50% iznosa od pune cijene vrtićkog programa, a smanjena cijena polaznika tijekom bolesti djeteta umanjuje u konačnici i prihod ustanovi, koji se temelji na uplatama roditelja. Po toj osnovi, iznos od 72.942,50 kn je umanjio potencijalni prihod ustanove, a važno je istaknuti i to da u odsutnosti djeteta zbog bolesti ne prestaju fiksni troškovi ustanove. Grafikon 5 prikazuje bolovanje djece po mjesecima u pedagoškoj 2015./2016. godini.

Vidljivo je kako je najveći broj djece bio na bolovanju u zimskom periodu, pa je tako u siječnju zabilježen gubitak od 13.891,00 kn uslijed bolovanja 66 djece, te u veljači gubitak od 10.540,00 kn uslijed bolovanja 52 djece. U srpnju nijedno dijete nije bilo na bolovanju.

Grafikon 5: Prikaz bolovanja djece po mjesecima u 2015./2016. pedagoškoj godini (u kn)

Izvor: Vlastita izrada autora prema internoj dokumentaciji Dječjeg vrtića „Radost“

5. ZAKLJUČAK

U Republici Hrvatskoj, dječji vrtići su javne ustanove u kojima se vrši djelatnost predškolskog odgoja i obrazovanja, te se obavlja skrb za djecu svih dobnih skupina, počevši od jasličke dobi, pa sve do predškolskog uzrasta. Svi vrtićki programi osnovani su i odobreni od strane jedinica lokalne i područne samouprave, a poslovanje temelje na sustavu proračunskog računovodstva. U dječjem vrtiću zaposleni su stručni djelatnici, poput odgojitelja, pedagoga, psihologa, medicinskog osoblja, defektologa, učitelja i odgojitelja, ovisno o programima koje pojedini vrtić nudi, a vrtićem upravlja upravno vijeće, koje kao takvo ima status upravnog tijela, te u skladu s tim odlučuje o financijskom planu i programu, te godišnjem planu i programu rada vrtića.

Dječji vrtići, kao i svaka druga ustanova, imaju rashodovnu stranu u svom poslovnom planu i bilanci, a rashodima se smatraju svi troškovi, poput plaća zaposlenika i doprinosa na plaću, režijskih troškova, troškova nabave, održavanja pokretne i nepokretne imovine i sličnih troškova, a pod rashodima se podrazumijevaju i izbivanja/bolovanja djece iz vrtića, kao i bolovanja zaposlenika.

Za potrebe ovoga rada izvršeno je računovodstveno praćenje i analiza rashoda Dječjeg vrtića „Radost“ iz Splita. Dječji vrtić „Radost“ djeluje već gotovo tri desetljeća, te na području Grada Splita ima u svom djelokrugu 19 vrtića u kojima obavlja redovite programe njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i socijalne skrbi djece od najranije, jasličke dobi, do predškolskog uzrasta. Također, u okviru svog programa, Dječji vrtić „Radost“ uspješno obavlja i programe za djecu s teškoćama u razvoju, te programe za darovitu djecu.

Dječji vrtić „Radost“ ima samo rashode poslovanja i rashode za nabavu nefinancijske imovine, te je na taj način i izvršena analiza i računovodstveno praćenje rashoda samog vrtića. Dječji vrtić „Radost“ na godišnjoj razini donosi svoj program i plan rada, kao i izvješća o radu u prethodnoj godini, te je na temelju tih dokumenata i izvršena analiza. Najveći rashodi promatranog dječjeg vrtića su rashodi, odnosno izdvajanja za zaposlene, te zatim rashodi, odnosno izdvajanja za razne usluge, poput usluga prijevoza, održavanja građevinskih objekata, održavanja postrojenja i opreme, održavanja računala i računalne opreme, te usluga deratizacije, dezinfekcije, odvoza smeća, obveznih zdravstvenih i preventivnih pregleda zaposlenika. Također, u 2016. godini značajni rashodi zabilježeni su za usluge odvjetnika i ostalih pravnih savjetovanja, te ostale intelektualne usluge. Rashodi za usluge Dječjeg vrtića „Radost“ u promatranom razdoblju u globalu su smanjeni, no vidljivo je kako je u 2015.

godini zabilježeno značajno smanjenje rashoda u odnosu na 2014. godinu, koje se 2016. godine opet povećalo, no rashodi za usluge zabilježeni u 2016. godini ipak su manji od rashoda u 2014. godini.

Smanjenje rashoda Dječjeg vrtića zabilježeno je i kod naknada ostalih troškova, troškova dnevnica i izdvajanja za službeni put, te troškova reprezentacije, te rashoda protokola i ostalih rashoda, dok je povećanje rashoda zabilježeno kod nabavke uredskog i ostalog materijala, nabavke namirnica, a povećali su se i režijski troškovi i troškovi održavanja nepokretne imovine.

Unatoč primjetnom smanjenju nekih od rashodovnih stavki, rashodi su u 2016. godini porasli u odnosu na 2014. i 2015. godinu, te su ukupni rashodi poslovanja iznosili 55.970.470,31 kn. U skladu s tim, potrebno je za sljedeće obračunsko razdoblje izvršiti detaljniju analizu i dodatno smanjiti nepotrebne troškove, kako bi se rashodovna strana Dječjeg vrtića „Radost“ smanjila. Smanjenje rashoda može se izvršiti kod nabavke uredskog materijala, posebice iz razloga što tehnologija napreduje, te se sve poslovne aktivnosti i poslovna komunikacija mogu svesti na računalo, čime bi se smanjilo nepotrebno gomilanje papirologije. Također, zbog povećanih izdataka za usluge odvjetnika, koji su zabilježeni u 2016. godini, došlo je i do ukupnog povećanja rashoda, što ne bi trebala biti uobičajena praksa narednih godina, a s obzirom da su u 2016. godini izvršene detaljne analize i sanacije instalacija u prostorijama vrtića, narednih godina ne bi trebalo biti dodatnih troškova po tom pitanju. Zbog navedenih ušteda, ostavlja se prostora za veće mogućnosti za korisnike vrtića, djecu, kojima bi se mogla nabaviti dodatna oprema za igru i učenje, što bi u svakom slučaju bio opravdani trošak i dugoročno ulaganje.

LITERATURA

1. Anthony, R. (1993) Osnove računovodstva, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb
2. Bratić, V. (2011) Politika proračuna i proračunskog procesa: primjer Hrvatske, Anali Hrvatskog politološkog društva : časopis za politologiju, Vol. 7. No. 1., str. 123-143.
3. Bruto bilanca Dječjeg vrtića „Radost“ 2014.-2016. godine
4. Dječji vrtić „Radost“: O vrtiću, [Internet] Raspoloživo na: <http://www.vrtic-radost.hr/o-nama/o-vrticu/> [02.04.2017.]
5. Dremel, N. (2014) Dječji vrtići, Računovodstvo, revizija i financije, br. 11/2014., str. 68-77.
6. Glavota, M.(2015) Rashodi koji kontinuirano nastaju u proračunskom računovodstvu, RRIF, br. 1/2015.
7. Gulin, D. i sur. (2003) Računovodstvo, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb
8. Godišnji plan i program rada Dječjeg vrtića „Radost“ – Split za 2016./2017. pedagošku godinu
9. Godišnje izvješće rada Dječjeg vrtića „Radost“ – Split za 2015./2016. pedagošku godinu
10. Jakir Bajo, I. (2015) Godišnji financijski izvještaji u sustavu proračuna za 2014. godinu, Riznica, časopis za računovodstvo, reviziju, financije i pravo u sustavu proračuna u neprofitnom sektoru, br. 1/2015., str. 5-10.
11. Jakir-Bajo, I. (2013) Planiranje u sustavu proračuna za razdoblje 2014.-2016., Prilog časopisu Računovodstvo, revizija i financije, br. 9., str. 3-8.
12. Katić, B., Vidović, J. (2012) Nedostaci primjene proračunskog računovodstva u zdravstvenim ustanovama – primjer Opće bolnice Zadar, Ekonomska misao i praksa, God. 21., Br. 2., str. 777-794.
13. Meigs, R., Meigs, W. (1993) Računovodstvo: temelj poslovnog odlučivanja, Mate d.o.o., Zagreb
14. Milić, A. (2015) Kontinuirani rashodi prema novom Pravilniku o računovodstvu u Računskom planu, Riznica 6/2015, str. 9-10.
15. Ministarstvo financija: Priprema proračuna, [Internet] raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/hr/priprema-proracuna> [28.05.2017.]
16. Ministarstvo financija: Proračun, [Internet], raspoloživo na: <http://www.mfin.hr/hr/proracun> [27.05.2017.]

17. Ministarstvo financija, Državna riznica: Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2016.-2018. godine, [Internet] raspoloživo na: http://tim4pin.hr/wordpress_9/wp-content/uploads/2015/08/Upute-za-izradu-proracuna-JLPRS-2016.-2018..pdf [28.05.2017.]
18. Narodne novine (2017) Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 28.
19. Narodne novine (2016) Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 87.
20. Narodne novine (2015) Zakon o proračunu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 15.
21. Nikić, J. (2015) Utvrđivanje rezultata i obvezna korekcija u proračunskom računovodstvu, Riznica 1/2015, str. 25-29.
22. Ott, K. (2009) Proračunski vodič za građane, Zagreb, Institut za javne financije
23. Statut dječjeg vrtića „Radost“, Split, 2014.
24. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Dječjeg vrtića „Radost“, 2016.
25. Tušek, B. (2015) Računovodstveno praćenje rashoda, prihoda i utvrđivanje rezultata poslovanja, [Internet], raspoloživo na: <http://web.efzg.hr/dok/RAC/btusek/rac/13.%20RA%C4%8CUNOVODSTVENO%20PRA%C4%86ENJE%20RASHODA.%20PRIHODA%20I%20REZULTATA%20POSLOVANJA.pdf> [25.03.2017.]

POPIS SLIKA

Slika 1: Proračunski procesi.....	7
Slika 2: Prikaz evidentiranja nastalih rashoda u sustavu dvojnog knjigovodstva	11
Slika 3: Klasifikacija rashoda poslovanja.....	12
Slika 4. Struktura rashoda	14
Slika 5: Organizacijska struktura dječjeg vrtića „Radost“	19
Slika 6: Dnevnik knjiženja troškova prijevoza radnika Dječjeg vrtića „Radost“	29
Slika 7: Dnevnik knjiženja obračuna plaća radnika Dječjeg vrtića „Radost“	29

POPIS TABLICA

Tablica 1: Mreža programa Dječjeg vrtića „Radost“, Split – broj djece po vrsti programa za 2016./2017. pedagošku godinu.....	20
Tablica 2: Rashodi Dječjeg vrtića „Radost“ u razdoblju od 2014.-2016. godine.....	24
Tablica 3: Financijski plan rashoda Dječjeg vrtića „Radost“ za razdoblje 2014.-2016. godine.....	25
Tablica 4: Troškovi osoblja Dječjeg vrtića „Radost“ u razdoblju od 2014.-2016. godine.....	28
Tablica 5: Prikaz troškova za ostvarivanje finansijskih prava radnika u 2015./2016. godini	30
Tablica 6: Prikaz bolovanja radnika tijekom pedagoške 2015./2016. godine.....	31
Tablica 7: Troškovi potrošnog i uredskog materijala u razdoblju od 2014.-2016. godine.....	33
Tablica 8: Troškovi režija Dječjeg vrtića „Radost“ u razdoblju od 2014.-2016. godine.	35
Tablica 9: Ostali rashodi poslovanja Dječjeg vrtića „Radost“ u razdoblju od 2014.-2016. godine.....	37
Tablica 10: Rashodi za reprezentaciju, članarine i ostale pristojbe u razdoblju od 2014.-2016. godine.....	39

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Broj djece u djelokrugu Dječjeg vrtića „Radost“ u 2016. godini	21
Grafikon 2: Prikaz ostvarenog prihoda predškolske ustanove prema uplatama roditelja tijekom 2015./2016. godine	21
Grafikon 3: Isplata dnevnica za službeni put u razdoblju od 2014.-2016. godine	32
Grafikon 4: Izdaci za dječje izlete u razdoblju od 2012.-2014. godine.....	38
Grafikon 5: Prikaz bolovanja djece po mjesecima u 2015./2016. pedagoškoj godini (u kn)	40

SAŽETAK

Rashodi su veoma bitan faktor u poslovanju svake pravne osobe, poduzeća ili ustanove, te se redovito treba voditi njihova računovodstvena analiza i praćenje, kako bi se za buduća razdoblja moglo utvrditi eventualno smanjenje rashoda i samim time, bolji financijski rezultat. Dječji vrtići kao proračunski korisnici imaju samo rashode poslovanja i rashode za nabavu nematerijalne imovine, te su osnovani kao javne ustanove za obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, te skrbi djece rane i predškolske dobi. Vođenje računovodstva dječjeg vrtića, kao i evidencija financijskog poslovanja te utvrđivanje godišnjeg plana i programa, obavlja se u skladu sa zakonom, a svaki dječji vrtić ima obavezu na godišnjoj razini donijeti financijski plan i prikazati financijska izvješća za prethodno razdoblje.

Ključne riječi: rashodi, računovodstveno praćenje rashoda, dječji vrtić

SUMMARY

Expenses are very important factor in every company or institution's management and business, therefore, financial analysis and monitoring should be on a regular basic, so it can be established reduction of expenditures for future periods, and by that, achieve better financial result. Kindergartens are budget users that have only operating expenses and expenses for intangible assets, and are established as public institutions for the performance of the education and care of children of early and preschool age. Accountancy of a kindergarten and also records of financial operations and annual plan and program is done according to law, and every kindergarten have an obligation to make financial plan and financial reports annually.

Key words: expenses, accounting of expenses, kindergarten